ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं

उदकशान्ति मन्त्रपाठः

Contents

1 उदकशान्ति7
1.1 वेदारंभे सर्वसाधारण्येन जप्याः मन्त्राः 7
1.2 वेदाधया 8
1.3 रक्षोघ्नं 8
1.4 इन्द्र सूक्तं11
1.5 ये देवा: 14
1.6 ये देवा: (अनुषङ्गं)15
1.7 आयुष्कामेष्टि मन्त्रा:16
1.8 आयुष्कामेष्टि मन्त्रा: (अनुषङ्गं)16
1.9 अग्होमुच मन्ता:17
1.10 अग्होमुच मन्त्रा: (अनुषङ्गं)18
1.11 शास्तृ सूक्तं (आप्यं)19
1.12 राष्ट्रभृतं19
1.13 राष्ट्रभृतं (अनुषङ्गं)21
1.14 सर्प सूक्तं
1.15 पंचचोडाः 25
1.16 पंचचोडाः (अनुषङ्गं ⁻)26
1.17 अप्रतिरथ:28

1.18 चमकं तृतीय अनुवाकः 30
1.19 विहव्यम्31
1.20 मृगार:
1.21 सर्पाहुती मन्त्रा: 36
1.22 सर्पाहुती मन्ताः (अनुषङ्गं)
1.23 गन्धर्वाहुतीः 38
1.24 गन्धर्वाहुतीः (अनुषङ्गं)
1.25 अज्यानि मन्त्रा:41
1.26 अथर्वशीर्षं 42
1.27 प्रत्यंगिरस:
1.28 अन्न सूक्तं48
1.29 वाख् सूक्तं 50
1.30 श्रद्ध ा सूक्तं 51
1.31ब्रह्म सूक्तं 52
1.32 गो सूक्तं 53
1.33 सूर्या चन्द्रमसा सूक्तं 55
1.34 नासदासीय सूक्तं 57
1.35 भाग्य सूक्तं 59

1.36 नक्षः	त्र सूक्तं (वाक्यं)	61
1.37 नक्षः	त्र उपहोम मन्त्राः	77
1.38 वरुप	ण सूक्तं	85
1.39 पवम	गन सूक्तं	87
1.40 नक्ष	त्र सूक्तं (नक्षत्र जप मन्त्राः)	91

Page **4** of **112**

Notes: This Book has been brought to you with the courtesy of some Veda learners who have collaborated to prepare this book.

Please give your feedback, comments and report errors to the e-mail id **vedavms@gmail.com**. We shall strive to make this book more accurate and error-free.

You may note that there are inherent "paata bedhas" when we compare various sources and books. We have made constant reference to the Taittiriya Sakhaa compiled and commented by Shri. Sayanacharya of 13th Century and Shri Bhatta Bhaskaracharya (period unknown). Their manuscript compilations were later converted into books by great Scholars. One of such sets of "Taittiriya" was printed and published during earlier 1900 A.D. at Govt. Branch Press, Mysore and another set later published under "Anandaashram Series". These Books were referred to by us as our primary source material for this Book.

This book has not been prepared with any commercial purpose and is purely for studies.

Conventions used in Letters:

✓ – is represented by (gm)

[≅] − is represented as anunaasikam

Version Notes: Version 3.0 dated 31st October 2018

1. In this Version, the Source references of various Mantras have been indicated.

TS - Taittiriya Samhita

TB - Taittiriya Brahamanam TA - Taittiriya Aranyakam

EAK - Ekaagni Kaandam

RV - Rig Veda Samhita

- 2. Corrections found and reported till 31st October 2018 have been incorporated
- 3. Convention improvements in Nasal, representation of Svarabhakti and sound extensions have been incorporated
- 4. Some Paragraph numbering has been changed to match with Mantra Source Reference.

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं

उदकशान्ति

1.1 वेदारंभे सर्वसाधारण्येन जप्याः मन्ताः

```
ओं भूः तथ्सिवितुर्-वरेण्यं। ओं भुवः भर्गो देवस्य धीमित। अो भूवः धियो योनः प्रचोदयात्।
ओं भूः तथ्सिवितुर्-वरेण्यं। भर्गो देवस्य धीमित। ओं भुवः धियो योनः प्रचोदयात्।
ओं भुवः धियो योनः प्रचोदयात्।
ओं भुवः तथ्सिवितुर्-वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमित। अो स्वा तथ्सिवितुर्-वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमित। धियो योनः प्रचोदयात्। अो ज्ञान्तिः प्रचोदयात्।
```

1.2 *वेदाधया*

अग्निमीळे पुरोहितं – यज्ञस्य देवमृत्विजं। होतारं रत्न धातमं।
इषे त्वोर्जेत्वा वायवस्थो पायवस्थ देवो वस्सविता प्रार्पयतु
श्रेष्ठतमाय कर्मणे।
अग्न आयाहि वीतये गृणानो हव्यदातये। निहोता सिथ्स बर्.हिषि।
शश्नो देवीरभिष्टय आपो भवन्तु पीतये। "शं योरभिस्रवन्तु नः॥ 1 (1)

1.3 *रक्षोघ्रं*

TS 1.2.14.1 to TS 1.2.14.7 for Para 1 to 8

कृणुष्व पाजः प्रसितिन्न पृथ्वीं याहि राजे वामवा ् इभेन ।

त्रृष्वी मनु प्रसितिं द्रूणानोऽस्ताऽसि विध्य रक्ष सस्तिपिष्ठैः ।

तव भ्रमास आशुया पतं त्यनुस्पृश-धृषता शोशुचानः ।

तप् अध्यग्ने जुह्वा पतं-गानसन्दितो विसृज विष्व गुल्काः ।

प्रतिस्पशो विसृज-तूर्णितमो भवा पायुर्विशो अस्या अदब्धः ॥ 2

योनो दूरे अघश्र्सोयो अन्त्यग्ने मािकष्टे व्यथिरा दधर्षित् ।

उदग्ने तिष्ठ प्रत्या तनुष्वन्यमित्राण् ओषता-तिग्महेते ।

यो नो अराति ए समिधान चक्रे नीचा तंधक्ष्यत सन्न शुष्कं। ऊर्ध्वो भव प्रति विध्या-ध्यस्मदा विष्कृणुष्व दैव्यान्यग्ने । । । ॥ । । । । अवस्थिरा तनुहि यातु जूनां जामिमजामिं प्रमृणीहि शत्रून् ॥ 3 सते जानाति सुमतिं य विष्ठय ईवते ब्रह्मणे गातुमैरत्। सेदग्ने अस्तु सुभग स्सुदानुर् यस्त्वा नित्येन हविषा य उक्थैः। पिप्रीषति स्व आयुषि दुरोणे विश्वेदस्मै सुदिना-साऽसदिष्टिः। अर्चामिते सुमतिं घोष्यर्वाख्-सन्ते वा वाता जरता मियंगीः ॥ 4 ॥ । स्वश्वास्त्वा सुरथा मर्जये–मास्मे क्षत्राणि धारयेर–नुद्यून् । इह त्वा भूर्या चरेदुपत्मन् दोषावस्तर् दीदिवा ए समनुद्यून्। क्रीडन्तस्त्वा सुमनस स्सपेमाभि द्युम्ना तस्थिवा एसो जनानां। यस्त्वा स्वश्वस्सुहिरण्यो अंग्न उपयाति वस्माता रथेन । तस्य त्राता भवसि तस्य सखा यस्त आतिथ्य मानुषग् जुजोषत् ॥ 5

महोरुजामि बन्धुता वचो भिस्तन्मा पितुर्गीतमाद न्वियाय। त्वन्नो अस्य वचस-श्चिकिन्धि होतर्यविष्ठ सुक्रतो दम्नाः । अस्वप्न जस्तरणय स्सुशेवा अतन्द्रासोऽवृका अश्रमिष्ठाः । ते पायवः सिधयञ्चो निषद्याग्ने तवं नः पान्त्वमूर। ये पायवो मामतेयं ते अग्ने पश्यन्तो अन्धं दुरिताद रक्षन्त् । ररक्ष तान्थ् सुकृतो विश्ववेदा दिफ्सन्त इद्रिपवो नाह देभुः ॥ 6 त्वया वय ए सधन्य-स्त्वोता स्तव प्रणीत्य श्याम वाजान्। उभाश्यं सा सूदय सत्यता तेऽनुष्ठ्या कृणुह्य-ह्रयाण । अया ते अग्ने समिधा विधेम प्रतिस्तोम ं शस्यमानं गृभाय । दहाशसो रक्षसः पाह्यस्मान् दृहो निदो मित्रमहो अवद्यात् । रक्षोहणं वाजिनमाजि धर्मि मित्रं प्रथिष्ठ मुपयामि शर्म । शिशानो अग्निः क्रतुभि स्समिद्ध-स्सनो दिवा स रिषः पातु नक्तं ॥ 7 । । । । विज्योतिषा बृहता भात्यग्नि राविर्-विश्वानि कृणुते महित्वा । प्रादेवीर्माया स्सहते दुरेवा शिशशीते शृंगे रक्षसे विनिक्षे। उतस्वानासो दिविषन्त्वग्ने स्तिग्मायुधा रक्षसे हन्त वा उ ॥ ८ (2)

1.4 *इन्द्र सूक्तं*

TS 1.6.12.1 to TS 1.6.12.6, for para 9 to 14

```
इन्द्रं वो विश्वतस्परि हवामहे जनेभ्यः । अस्माकमस्तु केवलः ।
इन्द्रं नरो नेमधिता हवन्ते यत्पार्या युनजते धियस्ताः।
शूरो नृषाता शवसश्वका न आ गोमति व्रजे भजा त्वन्नः ।
इन्द्रियाणि शतक्रतो या ते जनेषु पञ्चसु । इन्द्र तानि त आ वृणे ।
। । । । । । । । । । । । अनुते दायि मह इन्द्रियाय सत्राते विश्वमनु वृत्रहत्ये ॥ 9
अनु क्षत्रमनु सहो यजत्रेन्द्र देवेभिरनु ते नृषह्ये।
॥ । । । ।
आयस्मिन्थ् सप्तवासवा स्तिष्ठन्ति स्वारुहो यथा ।
न्नः । । । न्नः । निष्यः । निष्यः । निष्यः । निष्यः । निष्यः ।
आमासु पक्वमैरय आ सूर्य एं रोहयो दिवि ।
धर्मन्न सामन्तपता सुवृक्तिभिर्-जुष्टं गिर्वण सेगिरः।
इन्द्रमिद् गाथिनो बृहदिन्द्र मर्केभि रर्किणः । इन्द्रं वाणीरनूषत ॥ 10
```

```
गायन्तित्वा गायत्रिणोर्चं त्यर्क मर्किणः ।
ब्रह्माणस्त्वा शतक्रत-वुद्ध ए शमिव ये मिरे।
अ एहो मुचे प्रभरेमा मनीषा मोषिष्ठ-दाव्ने सुमितिं गृणानाः ।
इदमिन्द्र प्रति हव्यं गृभाय सत्यास्सन्तु यजमानस्य कामाः ।
विवेषयन्मा धिषणा जजान स्तवै पुरा पार्यादिन्द्र महः।
अर्हसो यत्र पीपरद्यथा नो नावेव यान्त मुभये हवन्ते ॥ 11
प्रसम्राजं प्रथम मध्व-राणाम ् हो मुचं वृषभं यज्ञियानां।
। । । । । अपान्न-पातमिश्वना हयन्त मस्मिन्नर इन्द्रियं धत्तमोजः ।
विन इन्द्र मृधो जिह नी चा यच्छ पृतन्यतः ।
अधस्पदं तमीं कृधि यो अस्मा एं अभिदासति ।
इन्द्रक्षत्रमभि वाममोजो ऽजायथा वृषभ चर्षणीनां।
अपानुदो जनममित्र यन्त मुरुं देवेभ्यो अकृणोरु लोकं ।
मृगो न भीमः कुचरो गिरिष्ठाः परावत आजगामा-परस्याः ॥ 12
सृक एं स एं शाय पविमिन्द्र तिग्मं विशत्रून् ताडि विमृधी नुदस्व।
विशत्रून्. विमृधोंनुद विवृत्रस्य हनूं रुज ।
```

विमन्युमिन्द्र भामितों ऽमित्रस्याभि दासंतः । त्रातारमिन्द्रं मवितार मिन्द्र एं हवे हवे सुहव एं शूरमिन्द्रं। हुवे नु शक्रं पुरुहूत मिन्द्रं स्वस्ति नो मघवा धात्विन्द्रः ॥ 13 मा ते अस्या एं सहसावन् परिष्टा वघाय भूम हरिवः परादै। त्रायस्वनो ऽवृकेभिर्-वरूथै स्तवं प्रियासं स्सूरिषु स्याम । अनवस्ते रथमश्राय तक्षन्-त्वष्टा वज्रं पुरुहृत द्युमन्तं। ब्रह्माण इन्द्रं महयन्तो अर्केखर्द्धय-न्नहये हन्त वा उ। वृष्णे यत्ते वृष्णो अर्कमर्चा निन्द्र ग्रावाणो अदिति-स्सजोषाः । अनश्वासो ये पवयोऽरथा इन्द्रेषिता अभ्यवर्त्तं तदस्यून् ॥ 14 (3)

T.A.6.1.9 for para 15a, TS1.4.41.1 & TS1.4.42.1 for para 15b

यत इन्द्र भयामहे ततो नो अभयं कृधि।

मघवन् च्छिग्धि तव तन्न ऊतये विद्विषो विमृधो जिहा।

स्वस्तिदा विशस्पति-र्वृत्रहा विमृधो वशी।

न् ।

वृषेन्द्रः पुर एतु न स्स्वस्तिदा अभयं करः। 15a

महा ए इन्द्रो वर्ज बाहु ष्योडशी शर्म यच्छतु । स्वस्ति नो मघवा करोतु हन्तु पाप्मानं योऽस्मान् द्वेष्टि । सजोषा इन्द्र संगणो मरुद्धि स्सोमं पिब वृत्रहन् च्छूर विद्वान् । जिह रात्रू ए रपमृधो-नुदस्वाथा भयं कृणुहि विश्वतो नः ॥ 15b (4) 1.5 *ये देवा:* <u>TS 1.8.7.1 for para 16</u> ये देवाः प्रस्सदोऽग्नि नेत्रा,

दक्षिणसदो यमनेत्रा, पश्चाथ्सदं स्सवितृ नेत्रा, उत्तरसदो वरुणनेत्रा, उपरिषदो बृहस्पति नेत्रा, रक्षोहणस्ते नः पान्तु ते नोऽवन्तु तेभ्यो नमस्तेभ्य स्स्वाहा -ऽग्नयं रक्षोघ्ने स्वाहा, यमाय सवित्रे , वरुणाय बृहस्पतये दुवस्वते रक्षोघ्ने स्वाहा ॥ 16 (5)

1.6 *ये देवा: (अनुषङ्गं)*

```
ये देवाः पुरस्सदोऽग्नि नेत्रा रक्षोहणस्तेनः पान्तु ते नोऽवन्तु
तेभ्यो नमस्तेभ्य स्स्वाहा ।
ये देवा दक्षिणसदो यम नेत्रा रक्षोहणस्तेनः पान्तु ते नोऽवन्तु
तेभ्यो नमस्तेभ्य स्स्वाहा ।
ये देवाः पश्चाथ्सदं स्सवितृ नेत्रा रक्षोहणस्तेनः पान्तु ते नोऽवन्तु
तेभ्यो नमस्तेभ्य स्स्वाहा ।
ये देवा उत्तरसदो वरुणनेत्रा रक्षोहणस्तेनः पान्तु ते नोऽवन्तु
तेभ्यो नमस्तेभ्य स्स्वाहा ।
ये देवा उपरिषदो बृहस्पति नेत्रा रक्षोहणस्तेनः पान्तु ते नोऽवन्तु
तेभ्यो नमस्तेभ्य स्स्वाहा ।
अग्नये रक्षोघ्ने स्वाहा ।
यमायं रक्षोघ्ने स्वाहा ।
सवित्रे रक्षोघ्ने स्वाहा ।
```

```
वरुणाय रक्षोघ्ने स्वाहा ।

वरुणाय रक्षोघ्ने स्वाहा ॥

॥

बृहस्पतये दुवस्वते रक्षोघ्ने स्वाहा ॥ 16A (5A)
```

1.7 <u>आयुष्कामेष्टि मन्ताः</u>

1.8 <u>आयुष्कामेष्टि मन्त्राः (अनुषङ्गं)</u>

अग्निरायुष्मान्थ्स वनस्पतिभि रायुष्मान् तेनत्वा

ऽऽयुषाऽऽयुष्मन्तं करोमि ।

सोम आयुष्मान्थ्स ओषधीभिरायुष्मान् तेनत्वा

ऽऽयुषाऽऽयुष्मन्तं करोमि ।

ऽऽयुषाऽऽयुष्मन्तं करोमि ।

यज्ञ आयुष्मान्थ्स दक्षिणाभिरायुष्मान् तेनत्वा

ऽऽयुषाऽऽयुष्मन्तं करोमि ।

ब्रह्मायुष्मत्तद् ब्राह्मणै-रायुष्मत् तेनत्वा ऽऽयुषाऽऽयुष्मन्तं करोमि ।

देवा आयुष्मन्तस्ते ऽमृते-नायुष्मन्तस्तेनत्वा

ऽऽयुषाऽऽयुष्मन्तं करोमि ॥ 17A(6A)

1.9 *अग्होमुच मन्ताः*

पा वामिन्द्रा वरुणा यतव्या तनूस्तये मम्प्हसो मुञ्चतं ,
या वामिन्द्रा वरुणा सहस्या, रक्षस्या, तेजस्या,
तनूस्तये मम्प्हसो मुञ्चतं,
तनूस्तये मम्प्हसो मुञ्चतं,
यो वामिन्द्रा वरुणा वग्नौ स्नामस्तं वा मेतेना वयजे,
यो वामिन्द्रा वरुणा द्विपाथ्सु पशुषु, चतुष्पाथ्सु,
गोष्ठे, गृहे-, ष्वफ्सोषधीषु, वनस्पतिषु,
स्नामस्तं वा मेतेना वयजे ॥ 18 (7)

1.10 *अग्होमुच मन्ताः (अनुषङ्गं)*

```
या वामिन्द्रा वरुणा यतव्या तनूस्तये मम् एहंसो मुञ्चतं।
या वामिन्द्रा वरुणा सहस्या तनूस्तये मम्र्हसो मुञ्चतं।
या वामिन्द्रा वरुणा रक्षस्यां तनूस्तये मम्रहसो मुञ्चतं।
या वामिन्द्रा वरुणा तेजस्या तनूस्तये मम््हसो मुञ्चतं।
यो वामिन्द्रा वरुणा वग्नौ स्नामस्तं वामे तेना वयजे।
यो वामिन्द्रा वरुणा द्विपाथ्सु पशुषु स्नामस्तं वामे तेना वयजे।
यो वामिन्द्रा वरुणा चतुष्पाथ्सु पशुषु स्नामस्तं वामे तेना वयजे ।
यो वामिन्द्रा वरुणा गोष्ठे स्नामस्तं वामे तेना वयजे।
यो वामिन्द्रा वरुणा गृहेषु स्नामस्तं वामे तेना वयजे।
यो वामिन्द्रा वरुणाऽफ्सु स्नामस्तं वामे तेना वयजे।
यो वामिन्द्रा वरुणौषधीषु स्नामस्तं वामे तेना वयजे।
यो वामिन्द्रा वरुणा वनस्पतिषु स्नामस्तं वामे तेना वयजे ॥
(18A) (7A)
```

1.11 *शास्तृ सूक्तं (आप्यं)*

प्रश्नित्र विचानमनुस्थ्निमं पश्चादनु जीवाथ सर्वे ॥ 19 (8)

1.12 *राष्ट्रभृतं*

TS 3.4.7.1, for para No. 20

सं्हितो विश्वसामा सूर्यो गन्धर्व-स्तस्य मरीचयोऽफ्सरस आयुव , रसुषुम्न स्सूर्य रिशम-श्चन्द्रमा गन्धर्व-स्तस्य नक्षत्राण्य-फ्सरसी बेकुरयो, भुज्युस्सुपर्णो यज्ञो गन्धर्व-स्तस्य दक्षिणा अफ्सरस स्तवाः, प्रजापतिर्-विश्वकर्मा मनो गन्धर्वस्तस्यर्ख् सामान्य-फ्सरसो वह्नय, इषिरो विश्व व्यचा वातो गन्धर्व-स्तस्यापो ऽफ्सरसो मुदा, ्। । । । । भूवनस्य पते यस्यत उपरि गृहा इह च। स नो रास्वाज्यानिण् रायस्पोषण् सुवीर्यण् सम्वथ्सरीणाण स्वस्ति । परमेष्ठ्यधिपतिर्-मृत्युर् गन्धर्व-स्तस्य विश्वमफ्सरसो भुव, स्सुक्षिथि - स्सुभूतिर्-भद्रकृथ् सुवर्वान् पर्जन्यो गन्धर्व-स्तस्य विद्युती उफ्सरसो रुची, ूरे हेतिर-मृडयो मृत्युर् गन्धर्व-स्तस्य प्रजा अफ्सरसो भीरुवः,

चारः कृपण काशी कामो गन्धर्व-स्तस्याधयो उफ्सरस इशोचयन्तीर, नाम स इदं ब्रह्म क्षत्रं पातु ता इदं ब्रह्म क्षत्रं पान्तु तस्मै स्वाहा ताभ्य स्स्वाहा, स नो भुवनस्य पते यस्यत उपरि गृहा इह च । उरु ब्रह्मणेऽस्मै क्षत्राय मिह शर्म यच्छ ॥ 20 (9)

1.13 *राष्ट्रभृतं (अनुषङ्गं)*

ऋताषाड् ऋतधामाऽग्निर्-गन्धर्वस्स-इदं ब्रह्म क्षत्रं पातु

तस्मै स्वाहा ।

तस्यौषधयोऽपस्तरस् ऊर्जो नाम ता इदं ब्रह्म क्षत्रं पान्तु

ताभ्य स्स्वाहा ॥

स्हितो विश्वसामा सूर्यो गन्धर्वस्स इदं ब्रह्म क्षत्रं पातु

तस्मै स्वाहा ।

तस्मै स्वाहा ।

```
तस्य मरीचयोऽफ्सरस आयुवो नाम ता इदं ब्रह्म क्षत्रं पान्तु
ताभ्य स्स्वाहा ॥
सुषुम्नस्सूर्य-रिमश्चन्द्रमा गन्धर्वस्स इदं ब्रह्म क्षत्रं पातु
तस्मै स्वाहा।
तस्य नक्षत्राण्य उपसरसो बेकुरयो नाम ता इदं ब्रह्म क्षत्रं पान्तु
ताभ्य स्स्वाहा ॥
भुज्युस्सुपर्णो यज्ञो गन्धर्वस्स इदं ब्रह्म क्षत्रं पातु तस्मै स्वाहा ।
तस्य दक्षिणा अफ्सरसं स्तवा नाम ता इदं ब्रह्म क्षत्रं पान्तु
ताभ्य स्स्वाहा ॥
प्रजापतिर्-विश्वकर्मा मनो गन्धर्वस्स इदं ब्रह्म क्षत्रं पातु
तस्मै स्वाहा ।
तस्यर्ख् सामान्य-अपसरसो वह्नयो नाम ता इदं ब्रह्म क्षत्रं पान्तु
ताभ्य स्स्वाहा ॥
इषिरो विश्वव्यचा वातो गन्धर्वस्स इदं ब्रह्म क्षत्रं पातु
तस्मै स्वाहा।
```

```
तस्यापो-ऽफ्सरसो मुदा नाम ता इदं ब्रह्म क्षत्रं पान्तु
ताभ्य स्स्वाहा ॥
भुवनस्य पते यस्यत उपरि गृहा इह च।
स नो रास्वाज्यानि ए रायस्पोष ए सुवीर्य ए सम्वथ्सरीणा ७
स्वस्ति । स्वाहा ॥
परमेष्ठ्यधिपतिर्-मृत्युर् गन्धर्वस्स इदं ब्रह्म क्षत्रं पातु
तस्मै स्वाहा ।
तस्य विश्वमफ्सरसो भुवो नाम ता इदं ब्रह्म क्षत्रं पान्तु
ताभ्य स्स्वाहा ॥
सुक्षिथि-स्सुभूतिर्-भद्रकृथ् सुवर्वान् पर्जन्यो गन्धर्वस्स
इदं ब्रह्म क्षत्रं पातु तस्मै स्वाहा ।
तस्य विध्युतो-ऽफ्सरसो रुचो नाम ता इदं ब्रह्म क्षत्रं पान्तु
ताभ्य स्स्वाहा ॥
```

```
दूरे हेतिर मृडयो मृत्युर् गन्धर्वस्स इदं ब्रह्म क्षत्रं पातु
तस्मै स्वाहा।
तस्य प्रजा अफ्सरसो भीरुवो नाम ता इदं ब्रह्म क्षत्रं पान्तु
ताभ्य स्स्वाहा ॥
चारुः कृपण काशी कामो गन्धर्वस्स इदं ब्रह्म क्षत्रं पातु
तस्मै स्वाहा ।
तस्याधयो अपसरसं रशोचयन्तिर् नाम ता इदं ब्रह्म क्षत्रं पान्तु
ताभ्य स्स्वाहा ॥
स नो भुवनस्यपते यस्यंत उपरि गृहा इह च ।
। ॥
उरु ब्रह्मणेऽस्मै क्षत्राय महि शर्म यच्छ स्वाहा ॥ (20A) (9A)
```

1.14 <u>सर्प सूक्तं</u>

ा नमो अस्तु सर्पेभ्यो ये के च पृथिवी मनु ।

ये अन्तरिक्षे ये दिवि तेभ्य स्सर्पेभ्यो नमः ।

येऽदो रोचने दिवो ये वा सूर्यस्य रिमषु ।

येषामफ्सु सदः कृतं तेभ्य स्सर्पेभ्यो नमः ।

या इषवो यातु धानानां ये वा वनस्पती ्र रनु ।

ये वाऽवटेषु शेरते तेभ्य स्सर्पेभ्यो नमः ॥ 21 (10)

1.15 *पंचचोडाः*

TS 4.4.3.1 for para No. 22

अयं पुरो हरिकेश स्सूर्यरिश्म-स्तस्य रथगृथ्सश्च रथौजाश्च सेनानि

गामण्यौ पुञ्जिकस्थला च कृतस्थला चाफ्सरसौ यातु धाना हेती

रक्षां एसि प्रहेति ,

रयं दक्षिणा विश्व कर्मा तस्य रथ स्वनश्च रथे-चित्रश्च सेनानि ग्रामण्यौ

मेनका च सहजन्या चाऽफ्सरसौ दङ्ष्णवः प्रश्चो हेतिः पौरुषेयो

वधः प्रहेति,

रयं पश्चाद् विश्व-व्यंचा स्तस्य रथं प्रोतश्चा-समरथश्च सेनानि ग्रामण्यौ

प्रम्लोचन्ती चा नुम्लोचन्ती-चाऽफ्सरसौ सर्पा हेतिर् व्याघ्राः प्रहेति,

रय मुत्तराथ् सम् यद्वसुस्तस्य सेनजिच्च सुषेणश्च सेनानि ग्रामण्यौ

विश्वाचीच घृताची चा-फ्सरसा वापो हेतिर् वातः प्रहेति,

रय-मुपर्यर् वाग्व-सुस्तस्य तार्क्ष्य-श्चारिष्ट-नेमिश्च सेनानि ग्रामण्यौ

वुर्वशी च पूर्वचित्तिश्चा-फ्सरसौ विद्युद्धेति-रवस्पूर्जन् प्रहेति,

स्तेभ्यो नमस्ते नो मृडयन्तु ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो

जंभे दधामि ॥ 22 (11)

1.16 *पंचचोडाः (अनुषङ्गं)*

अयं पुरो हरिकेश स्सूर्यरिश्म-स्तस्य रथगृथ्सश्च रथौजाश्च सेनानि ग्रामण्यौ पुञ्जिकस्थला च कृतस्थला चाफ्सरसौ यातुधाना हेती रक्षां एसि प्रहेतिस्तेभ्यो नमस्ते नो मृडयन्तुते यं द्विष्मो यश्च नो देष्टि तं वो जंभे दधामि॥

अयं दक्षिणा विश्वकर्मा तस्य रथस्वनश्च रथे चित्रश्च सेनानि ग्रामण्यौ मेनका च सहजन्या चाफ्सरसौ दङ्ष्णवः पशवो हेतिः पौरुषेयो वधः प्रहेतिस्तेभ्यो नमस्ते नो मृडयन्तु ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो जंभे दधामि॥ अयं पश्चाद्-विश्व व्यचा-स्तस्य रथप्रोतश्चा-समरथश्च सेनानि ग्रामण्यौ प्रम्लोचन्तीचा नुम्लोचन्ती–चाफ्सरसौ सर्पा हेतिर् व्याघ्राः प्रहेतिस्तेभ्यो नमस्ते नो मृडयन्तु तेयं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं ँवो जंभे दधामि॥ अय-मुत्तराथ् सम्यद्वसुस्तस्य सेनजिच्च सुषेणश्च सेनानि ग्रामण्यौ विश्वाचीच घृताचीचा-फ्सरसा वापो हेतिर् वातः प्रहेतिस्तेभ्यो नमस्ते नो मृडयन्तु ते यं द्विष्मो यश्च नो द्देष्टि तं वो जंभे दथामि॥

अयमुपर्यर् वाग्वसुस्तस्य तार्क्य-श्चारिष्ट-नेमिश्च सेनानि
ग्रामण्या वुर्वशी च पूर्वचित्ति-श्चाफ्सरसौ विद्युद्धेतिर-वस्पूर्जन्
प्रहेतिस्तेभ्यो नमस्ते नो मृडयन्तु ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो
जंभे दधामि ॥ 22A(11A)

1.17 *अप्रतिरथ*

TS 4.6.4.1, for para No. 23 to 27 आशुः शिशांनो वृषभो न युध्मो घनाघनः क्षोभण-श्रर्.षणीनां । संक्रन्दनोऽनिमिष एक वीर३३१त एं सेना अजयथ्साकमिन्द्रः। संक्रन्दनेना निमिषेण जिष्णुना युत्कारेण दुश्च्यवनेन धृष्णुना । तदिन्द्रेण जयत तथ् सहध्वं युधो नर इषु हस्तेन वृष्णा । स इषुहस्तैः स निषंगिभिर्वशी स७ स्रष्टा स युध इन्द्रो गणेन । स्रमृष्टजिथ् सोमपा बाह् रार्ध्यूद्र्ध्व धन्वा प्रतिहिताभिरस्ता । बृहस्पते परिदीया रथेन रक्षोहा उमित्रा ं अप बार्धमानः ॥ 23 प्रभंजन्थ् सेनाः प्रमृणो युधा जयन्नस्माक-मेध्यविता रथानां । ा । । । । गोत्रभिदं गोविदं वजुबाहुं जयन्तमज्म प्रमृणन्त—मोजसा।

```
इम् संजाता अनुवीर-यध्व मिन्द्रं सखायोऽनु स् रंभध्वं।
बलविज्ञायः स्थविरः प्रवीर-स्सहस्वान्. वाजी सहमान उग्रः।
अभिवीरो अभिसत्वा सहोजा जैत्रमिन्द्र रथमातिष्ठ गोवित् ॥ 24
अभिगोत्राणि सहसा गाहमानोऽदायो वीर३शतमन्युरिन्द्रः ।
दुश्यवनः पृतनाषाडं युध्यो-स्माक ए सेना अवतु प्रयुथ्सु ।
इन्द्र आसां-नेता बृहस्पतिर् दक्षिणा यज्ञः पुर एतु सोमः।
देवसेनाना-मभिभञ्जतीनां जयन्तीनां मरुतो यन्त्वग्रे।
इन्द्रस्य वृष्णो वरुणस्य राज्ञ आदित्यानां मरुता ए शर्व्ह उग्रं।
महामनसां भुवनच्यवानां घोषो देवानां जयता मूदस्थात्।
अस्माक-मिन्द्र-स्समृतेषु ध्वजेष्वस्माकं या इषवस्ता जयन्तु ॥ 25
अस्माकं वीरा उत्तरे भवन्त्वस्मानु देवा अवता हवेषु ।
उद्धर्षय मघव-न्नायुधा-न्युथ्सत्वनां मामकानां महा ्सि ।
उद्वृत्रहन्-वाजिनां वाजिनान्युद्रथानां जयतामेतु घोषः ।
उपप्रेत जयता नरःस्थिरा वस्सन्तु बाहवः ।
```

इन्द्रो वः शर्म यच्छ त्वना-धृष्या यथासथ । । । । । अवसृष्टा परापत शरव्ये ब्रह्म स्थिता ॥ 26

गच्छामित्रान् प्रविश मैषां कञ्चनोच्छिषः ।

मर्माणि ते वर्मभिश्छादयामि सोमस्त्वा राजा उमृतेनाभि-वस्तां ।

उरोर्वरीयो वरिवस्ते अस्तु जयन्तं त्वामनु मदन्तु देवाः ।

यत्र बाणा-स्संपतन्ति कुमारा विशिखा इव ।

इन्द्रो नस्तत्र वृत्रहा विश्वाहा शर्म यच्छतु ॥ 27 (12)

1.18 *चमकं तृतीय अनुवाकः*

सम्विच्च मे ज्ञात्रं च मे -। -। । सूश्च मे प्रसूश्च मे सीरं च मे लयश्च म ऋतं च मेऽमृतं च मे ऽयक्ष्मं च मेऽनामयच्च मे

- । - । ।
जीवातुश्च मे दीर्घायुत्वं च मेऽनिमत्रं च मेऽभयं च मे

- । । । । । । । ।
सुगं च मे शयनं च मे सूषा च मे सुदिनं च मे ॥ 29 (13)

1.19 *विहव्यम्*

TS 4.7.14.1 to TS 4.7.14.4 for para 30 to 33

ममाग्ने वर्चो विहवेष्वस्तु वयं त्वेन्धाना स्तनुवं पुषेम । मह्यं नमन्तां प्रदिशश्चतस्र स्त्वया-ऽद्ध्यक्षेण पृतना जयेम । । । । । । । मम देवा विहवे सन्तु सर्व इन्द्रावन्तो मरुतो विष्णुरग्निः । ममान्तरिक्ष मुरु गोपमस्तु मह्यं वातः पवतां कामे अस्मिन्न् । मयि देवा द्रविण मायजन्तां मय्या शीरस्तु मयि देवहूं तिः ॥ 30 दैव्या होतारा वनिषन्त पूर्वे ऽरिष्टा-स्स्याम तनुवा सुवीराः। मह्यं यजन्तु मम यानि हव्याऽऽकूति स्सत्या मनसो मे अस्तु । एनो मानिगां कतमच्च नाहं विश्वे देवासो अधिवोच ता मे । देवीष्यड्र वीरुरुणः कृणोत विश्वे देवास इह वीरयद्ध्वं। माहास्मिहि प्रजया मा तनूभिर् मारधाम द्विषते सोमराजन् ।

अग्निर्मन्युं प्रतिनुदन् पुरस्ता-ददंब्धो गोपाः परिपाहि नस्त्वं ॥ 31

प्रत्यञ्चो यन्तु निगुतः पुनस्ते ऽमैषां चित्तं प्रबुधा विनेशत् । धाता धातृणां भुवनस्य यस्पतिर् देव ए सवितारमभि मातिषाहं। इमं यज्ञ मिश्रनोभा बृहस्पतिर् देवाः पान्तु यजमानन् न्यर्त्थात् । उरुव्यचा नो महिष इशर्मय ए सदस्मिन्. हवे पुरुहूतः पुरुक्षु । स नः प्रजायै हर्यश्व मृडयेन्द्र मा नो रीरिषो मा परादाः ॥ 32 ये न स्सपता अपते भवन्तिन्द्रा-ग्निभ्या मवं बाधामहे तान्। वसवो रुद्रा आदित्या उपरि स्पृशं मोग्रं-चेतारमधि राजमक्रन् । अर्वाञ्च मिन्द्र ममुतो हवामहे यो गोजिद्-धन-जिदश्य-जिद्यः । इमन्नों यज्ञं विहवे जुषस्वास्य कुर्मो हरिवो मेदिनं त्वा ॥ 33 (14)

1.20 *मृगार:*

TS 4.7.15.1 to TS 4.7.15.4 for para 34 to 40

अग्नेर् मन्वे प्रथमस्य प्रचेतसोयं पाञ्चजन्यं बहव स्समिन्धते ।

विश्वस्यां विशि प्रविविशिवां समीमहे स नो मुञ्चत्वं हसः ।

यस्येदं प्राण−न्निमिषद् यदेजिति यस्य जातं जनमानं च केवलं ।

स्तौम्यग्निं नाथितो जोहवीमि स नो मुञ्चत्वं हसः ।

इन्द्रस्य मन्ये प्रथमस्य प्रचेतसो वृत्रघ्नः स्तोमा उपमा मुपागुः । यो दाशुषः सुकृतो हवमुप गन्ता स नो मुञ्चत्व ए हसः ॥ 34 य स्संग्रामं नयति संविशी युधे यः पुष्टानि स्थ्सृजित त्रयाणि । स्तौमीन्द्रं नाथितो जोहवीमि स नो मुञ्चत्व ए हसः। मन्वेवां मित्रावरुणा तस्य वित्त ए सत्यौ जसा दृ ७ हणा यं नुदेथे । या राजान ए सरथं याथ उग्रा ता नो मुञ्चत मागसः। यो वा ए रथ ऋजुरिभः सत्यधर्मा मिथु – श्चरन्त – मुपयाति दूषयन् ॥ 35 स्तौमि मित्रावरुणा नाथितो जोहवीमि तौ नो मुञ्चत मागसः। वायो-स्सवितुर् विदथानि मन्महे यावात्मन्-वद्बिभृतो यौ च रक्षतः । यौ विश्वस्य परिभू बभूवतुस्तौ नो मुञ्चत मागसः। उपश्रेष्ठान आशिषो देवयोर्धर्मे अस्थिरत्र् । स्तौमि वायुण् सवितारं नाथितो जोहवीमि तौ नो मुञ्चत मागसः। रथीतमौ रथीना मह ऊतये शुभंगिमष्ठौ सुयमे-भिरश्वैः ॥ 36

्। ययोवां देवौ देवेष्व-निशित मोजस्तौ नो मुञ्चत मागसः। ा ॥ । । । यदयातं वँहतु एं सूर्याया – स्त्रिचक्रेण सण् सदमिच्छमानौ । स्तौमि देवा वश्विनौ नाथितो जोहवीमि तौ नो मुञ्चत मागसः। मरुतां मन्वे अधिनो ब्रुवन्तु प्रेमां वाचं विश्वामवन्तु विश्वे। आशून्. हुवे सुयमानूतये ते नो मुञ्चन्त्वेनसः। ा । तिग्ममायुधं वीडितण् सहस्वद् दिव्यण् शर्द्धः पृतनासु जिष्णु ॥ 37 स्तौमि देवान् मरुतो नाथितो जोहवीमि ते नो मुञ्चन्त्वेनसः। देवानां मन्वे अधि नो ब्रुवन्तु प्रेमां वाचं विश्वामवन्तु विश्वे। आशून्. हुवे सुयमानूतये ते नो मुञ्चन्त्वेनसः । यदिदं माऽभिशोचित पौरुषेयेण दैव्येन। स्तौमि विश्वान् देवान् नाथितो जोहवीमि ते नो मुञ्चन्त्वेनसः। । । अनुनो–ऽद्यानुमतिरन्विदनु मते त्वं वैश्वानरो न ऊत्या पृष्टो दिवि । 38

Below is the full text of the concised Mantra given in "italics" above.

This concised Mantra is formed by adding the First word/part from the first part of the First para, 2nd word /part from first part of Second para of Full Mantra which is given below. Add the Underlined words of the Full Mantra to arrive at the above concised Mantra. It is more appropriate to chant the full version as given below. Please refer to your Guru for any clarifications/explanations.

```
अनुनोऽध्यानुमित्र यज्ञं देवेषु मन्यतां । अग्निश्च हव्य वाहनो
भवतां दाशुषे मयः ।
अन्विदनुमते त्वं मन्यासै शंच नः कृधि । क्रत्वे दक्षाय नो हिनु प्रण
आयू ्षि तारिषः ॥ 38a

वैश्वानरो न ऊत्या ऽऽप्रयातु परावतः । अग्निरुक्थेन वाहसा ।

पृष्टो दिवि पृष्टो अग्निः पृथिव्यां पृष्टो विश्वा ओषधीरा–विवेश ।
वैश्वानर स्सहसा पृष्टो अग्निस्सनो दिवा सरिषः पातु नक्तं ॥ 38b

Expansion Ref . 38a - in TS 3.3.11.3 / 38b - inTS 1.5.11.1
```

ये अप्रथेता मितेभि रोजीभि र्ये प्रतिष्ठे अभवतां वसूनां।
स्तौमि द्यावापृथिवी नाथितो जोहवीमि ते नो मुञ्चतम् हसः।
उर्वी रोदसी वरिवः कृणोतं क्षेत्रस्य पत्नी अधिनो ब्रूयातं।
स्तौमि द्यावापृथिवी नाथितो जोहवीमि ते नो मुञ्चतम् हसः।
यते वयं पुरुषत्राय विष्ठा विद्वा स्रश्च कृमा कच्च नागः॥ 39

1.21 सर्पाहृती मन्ताः

TS 5.5.10.1 to TS 5.5.10.3, for para 41

समीची नामासि प्राची दिक्तस्यास्ते ऽग्निरिधपित रिसतो रिक्षिता — — — यश्चाधिपितर् यश्च गोप्ता ताभ्यां नमस्तौनो मृडयतां ते यं द्विष्मो — — — — यश्च नो द्वेष्टि तं वां जंभे दधाम्यो—,

– जस्विनी नामासि दक्षिणा दिक्तस्यास्त इन्द्रोऽधिपतिः पृदाकुः ,

प्राची नामासि प्रतीची दिकस्यास्ते सोमोऽधिपति स्स्वजो ,

ऽवस्थावा नामा-स्युदीची दिक्तस्यास्ते वरुणोऽधिपति-स्तिरश्च राजि,

-रिधपत्नी नामासि बृहती दिक्तस्यास्ते बृहस्पति-रिधपति शिश्वत्रो,

विशिनी नामासी यं दिक्तस्यास्ते यमोऽधिपतिः कल्माष ग्रीवो,

रक्षिता यश्चाधिपतिर् यश्च गोप्ता ताभ्यां नमस्तौ नो मृडयतां — — — — — — — — — — — ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वां जंभे दधामि ॥ 41 (16)

1.22 *सर्पाहुती मन्ताः (अनुषङ्गं)*

अवस्थावा नामा-स्युदीची दिक्तस्यास्ते वरुणोऽधिपति-स्तिरश्च राजी रक्षिता यश्चाधिपतिर्-यश्च गोप्ता ताभ्यां नमस्तौ नो मृडयतां ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वां जंभे दधामि।

विश्वानी नामासीयं दिक्तस्यास्ते यमोऽधिपतिः कल्माष ग्रीवो रक्षिता यश्चाधिपतिर् यश्च गोप्ता ताभ्यां नमस्तौ नो मृडयतां ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वां जंभे द्यामि ॥ 41A (16A)

1.23 *गन्धवहितीः*

TS 5.5.10.4 to TS 5.5.10.5, for para 42

 ऽवस्थावानो नामस्थ तेषां व उत्तराद् गृहा आपो व इषव स्समुद्रो-,
ऽधिपतयो नामस्थ तेषां व उपरि गृहा वर्.षं व इषवोऽवस्वान्,
क्रव्या नामस्थ पार्त्थिवा-स्तेषां व इह गृहा अन्नं व इषवो निमिषो,
वात नामं तेभ्यो वो नमस्ते नो मृडयत ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि
तं वो जंभे दधामि ॥ 42 (17)

1.24 *गन्धर्वाहुतीः (अनुषङ्गं)*

हेतयो नामस्थ तेषां वः पुरो गृहा अग्निर्व इषव-स्सिललो नामं तेभ्यो वो नमस्ते नो मृडयत ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो जंभे दधामि।

निलिंपा नामस्थ तेषां वो दक्षिणा गृहाः पितरो व इषव-स्सगरो वात नामं तेभ्यो वो नमस्ते नो मृडयत ते यं द्विष्मो नामस्थ तेषां वो नमस्ते नो मृडयत ते यं द्विष्मो यश्च नो देष्टि तं वो जंभे दधामि।

यश्च नो द्वेष्टि तं वो जंभे दधामि।

विजिणो नामस्थ तेषां वः पश्चाद्-गृहा स्स्वप्नो व इषवो — — — — ग्रहा वात नामं तेभ्यो वो नमस्ते नो मृडयत ते यं द्विष्मो — — — — यश्च नो द्वेष्टि तं वो जंभे दधामि।

अधिपतयो नामस्थ तेषां व उपिर गृहा वर्षं व इषवोऽवस्वान् वात नामं तेभ्यो वो नमस्ते नो मृडयत ते यं द्विष्मो व वश्च ने द्वेष्टि तं वो जंभे द्यामि।

क्रव्या नामस्थ पार्त्थिवा-स्तेषां व इह गृहा अत्रं व । । । । । । इषवो निमिषो वात नामं तेभ्यो वो नमस्ते नो मृडयत ते । । यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो जंभे द्यामि ॥ 42A (17A)

1.25 *अज्यानि मन्ताः*

TS 5.7.2.3 to TS 5.7.2.5, for para 43 रातायुधाय रातवींर्याय रातोतये अभिमातिषाहें। रातं ँयो न रशरदो अजीता-निन्द्रो नेषदति दुरितानि विश्वा । ये चत्वारः पथयो देवयाना अन्तरा द्यावापृथिवी वियन्ति । तेषां यो अज्यानि मजीति मावहात्तस्मै नो देवाः परिदत्तेह सर्वे । ग्रीष्मो हेमन्त उत नो वसन्त ३शरद् वर्.षा स्सुवितन्नो अस्तु । तेषा-मृत्ना ए शतशारदाना-न्निवात एषामभये स्याम । इद्वथ्सरायं परिवथ्सरायं सम्वथ्सरायं कृणुता बृहन्नमः । तेषां वय ए सुमतौ यज्ञियानां ज्योगजीता अहता स्स्याम । भद्रान्नः श्रेय स्समनैष्ट देवा स्त्वयाऽवसेन समशी महित्वा । सनोमयो भूः पितो आविशस्व शंतोकाय तनुवे स्योनः ॥ 43 (18) TS 7.3.12.1, for para No. 44 भूतं भव्यं भविष्यद् वषट् थ्स्वाहा , नम ऋख् साम-यजुर् वषट् थ्स्वाहा , नमो गायत्री त्रिष्ट्रप् जगती वषट् थस्वाहा,

```
नमः पृथिव्यन्तरिक्षं द्यौर् वषट् थ्स्वाहा ,
नमो अग्निर्वायु-स्सूर्यो वषट् थ्स्वाहा ,
नमः प्राणो-व्यानो-ऽपानो वषट् थ्स्वाहा ,
नमोऽन्नं कृषिर् वृष्टिर् वषट् थ्स्वाहा ,
नमः पिता पुत्रः पौत्रो वषट् थ्स्वाहा ,
नमो भूर्भुवस्सुव विषट् थ्स्वाहा नमः ॥ 44 (19)
1.26 अथर्वशीर्ष
TB 1.5.8.1 to TB 1.5.8.3, for para 45, 46, 47
इन्द्रो दधीचो अस्तभिः । वृत्राण्य प्रतिष्कुतः । जघान नवतीर्नव ।
इच्छन्न-श्वस्य यच्छिरः । पर्वतेष्वपश्रितं । तद्विदच्छर्यणावति ।
अद्राह गोरमन्वत । नाम त्वष्टुर-पीच्यं । इत्था चन्द्रमसो गृहे ।
इन्द्रमिद् गाथिनों बृहत् ॥ 45
इन्द्रं मर्केभि रर्किणः । इन्द्रं वाणीरन्षत । इन्द्रं इद्धर्यो स्सचा ।
सं मिञ्ल आवचो युजा । इन्द्रो वजी हिरण्ययः। इन्द्रो दीर्घाय चक्षसे ।
आसूर्य 💛 रोहयद् दिवि । वि गोभिरद्रिमैरयत् ।
इन्द्र वाजेषु नो अव। सहस्र प्रधनेषु च॥ 46
```

1.27 प्रत्यंगिरसः

हिन्मितेऽहं कृत एं हिवः । यो में घोरमची कृतः । अपाञ्चौ त उभौ बाहू । अपनह्याम्यास्यं ॥ 49 अपनह्यामिते बाहू । अप नह्याम्यास्यं । अग्नेर् देवस्य ब्रह्मणा । सर्वं ते ऽवधिष्ङ् कृतं । पुराऽमुष्य वषट् कारात् । यज्ञं देवेषु नस्कृधि । स्वष्ट–मस्माकं भूयात् । माऽस्मान् प्रापन्नरातयः । अन्तिद्ररे सतो अग्ने । भातृव्यस्या भिदासतः । वषट् कारेण वर्ज्जेण । कृत्या 🗸 हंन्मि कृतामहं । यो मा नक्तं दिवा सायं । प्रात-श्राह्नो निपीयति । अद्या-तमिन्द्र वज्रेण । भ्रातृव्यं पादयामसि ॥ 50 (21) T.B.2.5.1.1 to T.B.2.5.1.3, for para 51 to 53 प्राणो रक्षति विश्वमेजत् । इयौ भूत्वा बहुधा बहुनि । स इथ् सर्वं ँव्यानशे । यो देवो देवेषु विभूरन्तः । । । । । । । । अवृद्दात् क्षेत्रियद्ध्वगद् वृषा । तमित् प्राणं मनसोप शिक्षत । अग्रं देवाना-मिदमत् नो हिवः । मनसश्चि-त्तेदं ।

भूतं भव्यं च गुप्यते । तिद्ध देवेष्व-ग्रियं ॥ 51

```
आनं एतु पुरश्चरं । सह देवै-रिम् हवं ।
मनः श्रेयसि श्रेयसि । कर्मन्. यज्ञपतिं दधत् ।
जुषतां मे वागिद्ध हिवः । विराड् देवी पुरोहिता ।
हव्यवाडन-पायिनी । यया रूपाणि बहुधा वदन्ति ।
पेशा एसि देवाः परमे जिनत्रे । सा नो विराडनप स्फुरन्ती ॥ 52
वाग्देवी जुषता मिद्ध हिवः । चक्षुर देवानां ज्योतिरमृते न्यकं ।
अस्य विज्ञानाय बहुधा निधीयते । तस्य सुम्न-मशीमहि ।
मा नो हासीद् विचक्षणं । आयुरिन्नः प्रतीर्यतां ।
अनन्था-श्रक्षुषा वयं । जीवा ज्योति-रशीमहि ।
स्वर् ज्योति-रुतामृतं । श्रोत्रेण भद्र मुत-शृण्वन्ति सत्यं ।
श्रोत्रेण वाचं बहुधोद्यमानां । श्रोत्रेण मोदश्च महश्च श्रूयते ।
श्रोत्रेण सर्वा दिश आशृणोमि । येन प्राच्या उत दक्षिणा ।
प्रतीच्यै दिशः शृण्वन्त्युत्तरात् । तदिच्छ्रोत्रं बहुधोद्यमानं ।
अरान्न नेमिः परिसर्वं बभूव ॥ 53 (22)
```

```
T.B.2.7.7.1 to T.B.2.7.7.7, for para 54 to 60
सि एहे व्याघ्र उत या पृदाकौ । त्विषि – रग्नौ ब्राह्मणे सूर्येया ।
इन्द्रं या देवी स्भगा जजान । सा न आगन् वर्चसा सम्विदाना ।
या राजन्ये दुन्दु-भावायतायां । अश्वस्य क्रंद्ये पुरुषस्य मायौ ।
इन्द्रं या देवी सुभगा जजान । सा न आगन् वर्चसा सम्विदाना ।
या हस्तिनि द्वीपिनि या हिरण्ये । त्विषि-रश्चेषु पुरुषेषु गोषु ॥ 54
इन्द्रं या देवी सुभगा जजान । सा न आगन् वर्चसा सम्विदाना ।
रथे अक्षेषु वृषभस्य वाजे । वाते पर्जन्ये वरुणस्य शुष्मे ।
इन्द्रं या देवी सुभगां जजानं । सा न आगन् वर्चसा सम्विदाना ।
राडसि विराडसि । सम्राडसि स्वराडसि ।
इन्द्राय त्वा तेजस्वते तेजस्वन्त अर्थाणामि ।
इन्द्राय त्वौजस्वत ओजस्वन्त श्रीणामि ॥ 55
इन्द्राय त्वा पयस्वते पयस्वन्त अर्थणामि ।
इन्द्राय त्वाऽऽयुष्मत आयुष्मन्त्र श्रीणामि ।
तेजोऽसि । तत्ते प्रयच्छामि । तेजस्वदस्तु मे मुखं ।
```

```
तेजस्वच्छिरो अस्तु मे । तेजस्वान्. विश्वतः प्रत्यङ् ।
तेजसा सं पिपृग्धिमा । ओजोऽसि । तत्ते प्रयच्छामि ॥ 56
ओजस्वदस्तु मे मुखं। ओजस्वच्छिरो अस्तु मे।
। । । । । । । । अोजस्वान्. विश्वतः प्रत्यङ् । ओजसा संपिपृग्धि मा । पयोऽसि ।
। । । ॥ । ।
तत्ते प्रयच्छामि । पयस्वदस्तु मे मुखं । पयस्वच्छिरो अस्तु मे ।
। । । ।
पयस्वान्. विश्वतः प्रत्यङ् । पयसा संपिपृग्धि मा ॥ 57
ा । । । । । । । । । । । । आयुरिस । तत्ते प्रयच्छामि । आयुष्मदस्तु मे मुखं ।
। । । । । । । अयुष्मिच्छरो अस्तु मे । आयुष्मान्. विश्वतः प्रत्यङ् ।
। । । । । । आयुषा संपिपृग्धि मा। इम मग्न आयुषे वर्चसे कृधि।
प्रियण् रेतो वरुण सोम राजन्न् । मा ते वास्मा अदिते शर्म यच्छ ।
विश्वे देवा जरदष्टिर् यथाऽसत् ॥ 58
आयुरिस विश्वायुरिस । सर्वायुरिस सर्वमायुरिस । यतो वातो मनोजवाः ।
। । ॥ ।
यतः क्षरन्ति सिन्धवः । तासां त्वा सर्वासाण् रुचा ।
```

अभिषिञ्चामि वर्चसा । समुद्र इवासि गृह्णा । सोम इवास्यदाभ्यः ।
अग्निरिव विश्वतः प्रत्यङ् । सूर्य इव ज्योतिषा विभूः ॥ 59

अपां यो द्रवणे रसः । तमहमस्मा आमुष्यायणाय ।
तेजसे ब्रह्णवर्चसाय गृह्णामि । अपां य ऊर्मी रसः ।
तमहमस्मा आमुष्यायणाय । ओजसे वीर्याय गृह्णामि ।
अपां यो मद्ध्यतो रसः । तमहमस्मा आमुष्यायणाय ।
न्या पृष्टे प्रजननाय गृह्णामि । अपां यो यज्ञियो रसः ।
तमहमस्मा आमुष्यायणाय । आयुषे दीर्घायुत्वाय गृह्णामि ॥ 60 (23)

1.28 *अत्र सूक्तं*

समानमर्थं पर्येमि भुंजत् । को मा मन्नं मनुष्यो दयेत । पराके अन्नं निहितं लोक एतत् । विश्वैर् देवैः पितृभिर् गुप्तमन्नं । यदद्यते लुप्यते यत् परोप्यते । शत-तमीसा तनूर्मे बभूव । महान्तौ चरू सकृद् दुग्धेन पप्रौ । दिवञ्च पृश्चित्र पृथिवीं च साकं । तथ्सं-पिबन्तो नमिनन्ति वेधसः । नैतद्भयो भवति नो कनीयः ॥ 62 ा । । । । । । । । । अन्नं प्राणमन्न मपान–माहुः । अन्नं मृत्युं तमु जीवातु माहुः । अन्नं ब्रह्माणो जरसं वदन्ति । अन्नमाहुः प्रजननं प्रजानां । मोघ-मन्नं विन्दते अप्रचेताः । सत्यं ब्रवीमि वध इथ्स तस्य । नार्यमणं पुष्यति नो सखायं । केवलाघो भवति केवलादी । अहं मेघ स्स्तनयन् वर्.षन्नस्मि । मामदन्त्य – हमद्म्यन्यान् ॥ अह ए सदमृतो भवामि । मदादित्या अधि सर्वे तपन्ति । 63

1.29 *वाख् सूक्तं*

T.B.2.8.8.4 for Para 64

देवीं वाचम जनयन्त यद् वाग्वदन्ति । 64

Below is the full text of the concised Mantra given in "italics" above. This concised Mantra is formed by adding the First word/part from the first part of the First para, 2nd word /part from first part of Second para of Full Mantra which is given below. Add the Underlined words of the Full Mantra to arrive at the above concised Mantra. It is more appropriate to chant the full version as given below. Please refer to your Guru for any clarifications/explanations.

देवीं वाचमजनयन्त देवाः । तां विश्वरूपाः पश्चवो वदन्ति ।

सा नो मन्द्रेष मूर्जं दुहाना । धेनुर्वागस्मा-नुपसुष्टुतैतु । 64a

पद् वाग्वदन्त्य विचेतनानि । राष्ट्री देवानां निषसाद मन्द्रा ।

चतस्र ऊर्जं दुदुहे पया ्सि । क्वस्वि दस्याः परमं जगाम ॥ 64b

The expansion 64a appearing in TB.2.4.6.10

The expansion 64b appearing in TB.2.4.6.11

TB 2.8.8.4 to TB 2.8.8.5 for Para 65,66

अनन्ता-मन्तादिध निर्मितां महीं । यस्यां देवा अदधुर् भोजनानि ।

एकाक्षरां द्विपदाण् षट्पदाञ्च । वाचं देवा उपजीवन्ति विश्वे ।

वाचं देवा उपजीवन्ति विश्वे । वाचं गन्धर्वाः पर्शवो मनुष्याः ।

वाचीमा विश्वा भुवना-न्यर्पिता । सा नो हवं जुषता-मिन्द्र पत्नी ।

वागक्षरं प्रथमजा ऋतस्य । वेदानां माता-ऽमृतस्य नाभिः ॥ 65

सा नो जुषाणोप यज्ञ मागात्। अवन्ती देवी सुहवा मे अस्तु।
या मृषयो मन्त्र कृतो मनीषिणः। अन्वैच्छन् देवा-स्तपसा श्रमेण।
तां देवीं वाच ए हिविषा यजामहे। सा नो दधातु सुकृतस्य लोके।
चत्वारि वाक् परिमिता पदानि। तानि विदुर् ब्राह्मणा ये मनीषिणः।
गुहा त्रीणि निहिता नेङगयन्ति। तुरीयं वाचो मनुष्या वदन्ति॥ 66

1.30 *श्रद्धा सूक्तं*

TB 2.8.8.5 to TB 2.8.8.8 for Para 67,68, 69a

। । श्रद्धा देवान–धिवस्ते । श्रद्धा विश्व मिदं जगत् । — । ॥ – । — — श्रद्धां कामस्य मातरं । हविषा वर्द्धयामसि । 69a

1.31 *ब्रह्म सूक्तं*

TB 2.8.8.10 to TB 2.8.8.11 for Para 69b to 71 ब्रह्मजज्ञानं प्रथमं पुरस्तात् । विसीमत-स्सुरुचो वेन आवः । स बुद्ध्निया उपमा अस्य विष्ठाः । सतश्च योनि–मसतश्च विवः ॥ पिता-विराजा मुषभो-रयीणां । अन्तरिक्षं ँविश्वरूप आविवेश ॥ 69b तमकैरभ्यर्च्यन्ति वथ्सं । ब्रह्म सन्तं ब्रह्मणा वर्द्धयन्तः ॥ ब्रह्म देवानजनयत् । ब्रह्म विश्वमिदं जगत् ॥ ब्रह्मणः क्षत्रं निर्मितं । ब्रह्म ब्राह्मण आत्मना ॥ अन्तरस्मि-न्निमे लोकाः । अन्त र्विश्वमिदं जगत् । ब्रह्मैव भूतानां ज्येष्ठं । तेन कोऽर्.हति स्पर्खितु ॥ **70** ब्रह्मं देवा-स्त्रयस्त्रिण्शत् । ब्रह्म-न्निन्द्र प्रजापती । ब्रह्मन्.ह विश्वा भूतानि । नावी वान्त-स्समाहिता ॥

्चतस्र आशाः प्रचरन्त्व-ग्नयः । इमन्नो यज्ञन्नयतु प्रजानन्न् । — । — । — । — । — । घृतं पिन्वन्न जर्ण् सुवीरं । ब्रह्म समिद् भवत्याहुतीनां ॥ 71

1.32 <u>गो सूक्तं</u>

प्राणावो अग्मत्रुत भद्र-मक्रत्र । सीदन्तु गोष्ठे-रणयन्त्वस्मे ॥

प्रजावतीः पुरु रूपा इह स्युः । इन्द्राय पूर्वी रुषसो दुहानाः ।

इन्द्रो यज्वने पृणते च शिक्षति । उपेद्दति न स्वं मुषायति ।

भूयो भूयो रियमिदस्य वर्द्धयत्र् । अभिन्ने खिल्ले निद्धाति देवयुं ।

। न ता नशन्ति न ता अर्वा । 72

Below is the full text of the concised Mantra given in "italics" above.

This concised Mantra is formed by adding the First word/part from the first part of the First para, 2nd word /part from first part of Second para of Full Mantra which is given below. Add the Underlined words of the Full Mantra to arrive at the above concised Mantra. It is more appropriate to chant the full version as given below. Please refer to your Guru for any clarifications/explanations.

```
न ता नशन्ति नदभाति तस्करः ।

नैना अमित्रो व्यथिरा दधर्षति ।

देवा अश्च याभिर् यजते ददाति च ।

ज्योगित्ताभि स्सचते गोपति स्सह ॥ ७२a

न ता अर्वा रेणु ककाटो अञ्चते ।

न सा स्कृतत्र – मुपयन्ति ता अभि ।

उरुगायमभयं तस्य ता अनु ।

गावो मर्त्यस्य विचरन्ति यज्वनः । ७२b

Both 72a and 72b appearing in T.B.2.4.6.9
```

TB 2.8.8.12 for Para 73 to 74

गावो भगो गाव इन्द्रों मे अच्छात्। गाव स्सोमस्य प्रथमस्य भक्षः।
इमा या गाव-स्सर्जनास इन्द्रः। इच्छामी-द्धृदा मनसा-चिदिन्द्रं।
यूयं गावो मेदयथा कृशञ्चित्। अञ्चलीलं चित् कृणुथा सुप्रतीकं॥ 73
भद्रं गृहं कृणुथ भद्र वाचः। बृहद्वो वयं उच्यते सभासुं।
प्रजावती स्सूयवस्र्ं-रिशन्तीः। शुद्धा अप स्सुप्रपाणे पिबन्तीः।
माव स्तेन ईश्वत माघश्रंसः। परिवो हेती रुद्रस्य वृंज्यात्।

1.33 सूर्या चन्द्रमसा सूक्तं

TB 2.8.9.1 for Para 75 to 77 ता सूर्या चन्द्रमसा विश्व-भृतमा महत् । तेजो वसुमद्राजतो दिवि । ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ सामात्माना चरत स्साम–चारिणा । ययोर्व्रतं नममे जातु देवयोः । उभावन्तौ परियात अर्म्या । दिवो न रञ्मी । स्तनुतो – व्यर्णवे । उभा भुवन्ती भुवना कविक्रतू । सूर्या न चन्द्रा चरतो हतामती । विश्ववारा वरिवो भा वरेण्या । ता नोऽवतं मतिमन्ता महिव्रता । े । । विश्ववपरी प्रतरणा तरन्ता । सुवर्विदा दृशये भूरि रश्मी । । । । सूर्या हि चन्द्रा वसुत्वेष-दर्.शता । मनस्विनो ऽभानुचरतोनु –संदिवं । अस्य श्रवो नद्य स्सप्त बिभ्रति । द्यावा क्षामा पृथिवी दर्.शतं वपुः । ॥ । ॥ । अस्मे सूर्या चन्द्रमसा-ऽभिचक्षे । श्रब्धेक-मिन्द्र चरतो विचर्तुरं ॥ 76

पूर्वापरं चरतो माय यैतौ । शिशू क्रीडन्तौ परियातो अध्वरं ।

विश्वान्यन्यो भुवना ऽभिचष्टे । ऋतूनन्यो विद्धज्जायते पुनः ।

हिरण्यवर्णाः शुचयः पावका यासा ए राजा ।

यासां देवा शिशवेन मा चक्षुषा पश्यत ।

आपो भद्रा आदित्पश्यामि । 77

Below is the full text of the concised Mantra given in "italics" above. This concised Mantra is formed by adding the First word/part from the first part of the First para, 2nd word /part from first part of Second para and so on. Add the Underlined words of the Full Mantra to arrive at the above concised Mantra. It is more appropriate to chant the full version as given below. Please refer to your Guru for any clarifications/explanations.

हिरण्यवर्णाः शुचयः पावका यासुं जातः कश्यपो यास्विन्द्रः।
अग्नियाँ गर्भं दिधरे विरूपास्ता न आपश्श्र स्योना भवन्तु ॥

यासा ् राजा वरुणो याति मध्ये सत्यानृते अवपश्यं जनानां।

मधुश्रुत-श्रुचयो याः पावकास्ता न आपश्श्र स्योना भवन्तु ॥ 77a

पासां दे<mark>वा</mark> दिवि कृण्वन्ति भक्षय्या अन्तरिक्षे बहुधा भवन्ति । । । । । याः पृथिवीं पयसोन्दन्ति शुक्रास्ता न आपश्श⊌ स्योना भवन्तु ॥

```
तिवेन मा चक्षुषा पश्यताप शिवया तनुवोप स्पृशत त्वचं मे ।

सर्वां अग्नी ए रफ्सुषदो हुवे वो मिय वर्चो बलमोजो निधत ॥ ७७०

आपो भुद्रा घृतमिदाप आसु रग्नीषो मौ बिभ्रत्याप इत्ताः ।

तीव्रो रसो मधुप्रचा – मरङ्गम आमा प्राणेन सहवर्च सागञ् ।

आदित्पश्या म्युतवा शृणोम्यामा घोषो गच्छित वाङ्न आसां ।

मन्ये भेजानो अमृतस्य ति हिरण्यवर्णा अतृपं यदा वः । ७७०

Expansiom ७७० appearing in TS 5.6.1.1

Expansiom ७७० appearing in TS 5.6.1.4
```

1.34 *नासदासीय सुक्तं*

```
TB 2.8.9.3 to TB 2.8.9.7 for Para 78 to 81

नासदासीन्नो सदासीत्तदानीं। नासीद्रजो नो व्योमा-परोयत्।

किमा व रीवः कुहकस्य शर्मन्न्। अंभः किमासीद्-गहनं गभीरं॥ 78

न मृत्यु-रमृतं तर्हि न। रात्रिया अह्न आसीत् प्रकेतः।

आनीद वात स्वध्या तदेकं। तस्माद्धान्य न परः किंचनास।

तम आसी-त्तमसा गूढमग्रे प्रकेतं। सलिल ् सर्व मा इदं।
```

तुच्छे नाभ्वपिहितं यदासीत्। तमसस् तन्महिना जायतैकं। कामस्तदग्रे समवर्त्तताधि । मनसो रेतः प्रथमं वदासीत् ॥ 79 स तो बन्धुमसंति निरविन्दन्न् । हृदि-प्रतीष्यां कवयों मनीषा । तिरश्चीनो विततो रिम-रेषां । अधस्विदासी(3) दुपरिस्विदासी(3)त् । रेतोधा आंसन् महिमानं आसन्न् । स्वधा अवस्तात् प्रयंतिः परस्तात् । को अब्हा वेदक इह प्रवोचत् । कुत आजाता कुत इयं विसृष्टिः । अर्वाग् देवा अस्य विसर्जनाय । अथा को वेद यत आ बभूवं ॥ 80 इयं विसृष्टिर् यत आबभूव । यदि वा दधे यदि वा न । यो अस्याद्ध्यक्षः परमे व्योमन्न् । सो अङ्गवेद यदि वा न वेद । कि ७ स्विद्वनं क उस वृक्ष आंसीत्। यतो द्यावापृथिवी निष्टतक्षुः। मनीषिणो मनसा पृच्छतेदुतत् । यदद्ध्यतिष्ठद् भुवनानि धारयन्न् । ब्रह्मवनं ब्रह्म स वृक्ष आसीत् । यतो द्यावापृथिवी निष्टतक्षः ॥ मनीषिणो मनसा विब्रवीमि वः । ब्रह्माद्ध्यतिष्ठद् भुवनानि धारयन् । 81

1.35 *भाग्य सूक्तं*

प्रातर् भगं पूषणं ब्रह्मणस्पतिं । प्रातस्सोम मुत रुद्र हुवेम ॥ प्रातर्जितं भगमुग्र ए हुवेम । वयं पुत्रमदितेर्यो विधर्ता । । । । । । । । । अधिश्वद्यं मन्यमान-स्तुरश्चित् । राजा चिद्यं भगं भक्षीत्याह ॥ 82 भगप्रणेतर्-भगसत्यराधः । भगेमां धियमुदव ददन्नः । भगप्रणो जनय गोभिरश्वैः । भग प्रनृभिर् नृवन्तस्स्याम ॥ उतेदानीं भगवन्तस्स्याम । उत प्रपित्व उत मद्ध्ये अह्नां । उतोदिता मघवन्थ्-सूर्यस्य । वयं देवाना र् सुमतौ स्याम ॥ भग एव भगवा ् अस्तु देवाः । तेन वयं भगवन्त स्स्याम । 83 तन्त्वा भग सर्व इज्जोहवीमि। सनो भग पुर एता भवेह ॥ समध्वरा-योषसोऽनमन्त । दधिक्रावेव शुचये पदाय । अर्वाचीनं वसुविदं भगन्नः । रथमिवाश्वा वाजिन आवहन्तु ॥

1.36 *नक्षत्र सूक्तं(वाक्यं)*

T.B.3.1.1.1 to T.B.3.1.3.3, for para 85 to 112

<u>1.नक्षत्रं – कृत्तिका</u> । । ।

देवता - अग्निः

2. नक्षत्रं - रोहिणी

देवता – प्रजापतिः

प्रजापते रोहिणी वेतु पत्नी । विश्वरूपा बृहती चित्रभानुः । 85

सा नो यज्ञस्य सुविते दधातु । यथा जीवेम शरदस्सवीराः ।

रोहिणी देव्युदगात् पुरस्तात् । विश्वा रूपाणि प्रतिमोदमाना ।

प्रजापति ए हविषा वर्धयन्ती । प्रिया देवाना – मुपयातु यज्ञं ॥ 2

3.नक्षत्रं - मृगशीर्.षः

देवता - सोमः

4. नक्षत्रं – आर्द्रा देवता – रुद्रः

आर्द्रया रुद्रः प्रथमा न एति । श्रेष्ठो देवानां पतिरिष्ट्नियानां ।
नक्षत्रमस्य हिवषा विधेम । मा नः प्रजाल् रीरिषन् मोत वीरान् ।
हेती रुद्रस्य परिणो वृणकु । आर्द्रा नक्षत्रं जुषताल् हिवर्नः । 87
प्रमुञ्चमानौ दुरितानि विश्वा । अपाधशल् सन्नु-दतामरातिं ॥ 4

5.नक्षत्रं – पुनर्वसु देवता – अदितिः

पुनर्नो देव्यदितिः स्पृणोतु । पुनर्वसू नः पुनरेतां यज्ञां ।

पुनर्नो देवा अभियन्तु सर्वे । पुनः पुनर्वो हिवषा यजामः ।

एवा न देव्यदितिरनर्वा । विश्वस्य भर्जी जगतः प्रतिष्ठा ।

पुनर्वसू हिवषा वर्धयन्ती । प्रियं देवाना-मप्येतु पाथः ॥ 5 (88)

देवता - बृहस्पतिः 6.नक्षत्रं – पुष्यः बृहस्पतिः प्रथमञ्जायमानः । तिष्यं नक्षेत्रमभि संबभूव । श्रेष्ठो देवानां पृतनास् जिष्णुः । दिशो नु सर्वा अभयन्नो अस्तु । तिष्यः पुरस्तादुत मध्यतो नः । बृहस्पतिर् नः परिपातु पश्चात् । बाधे तान् द्वेषो अभयं कृणुतां । सुवीर्यस्य पतयस्याम ॥ ६ <u> 7. नक्षत्रं –आश्रेषं</u> देवता - सर्पाः इद्यं सर्पेभ्यों हविरस्तु जुष्टं। आश्रेषा येषा मनुयन्ति चेतः। 89 ये अन्तरिक्षं पृथिवीं-क्षियन्ति । तेन स्सर्पासो हवमागमिष्ठाः । ये रोचने सूर्यस्यापं सर्पाः । ये दिवं देवी-मनुसञ्चरन्ति । येषामाश्रेषा अनुयन्ति कामं । तेभ्य-स्सर्पेभ्यो मध्-मज्जुहोमि ॥ 7 देवता - पितरः 8.नक्षत्रं - मघा उपहूताः पितरो ये मघासुं । मनोजवस-स्सुकृतं-स्सुकृत्याः । ते नो नक्षत्रे हवमागमिष्ठाः । स्वधाभिर् यज्ञं प्रयतं जुषन्तां । 90 ये अग्निदग्धा येऽनग्नि-दग्धाः । येऽमुँलोकं पितरः क्षियन्ति । या ७ श्रे विद्यया 🗸 उंच न प्रविद्य । मघासु यज्ञ 🗸 सुकृतं जुषन्तां ॥ 8

9.नक्षत्रं - पूर्वफल्गुनी देवता - अर्यमा गवां पतिः फल्गुनी-नामसि त्वं । तद्र्यमन् वरुण मित्र चारु । तंत्वा वय ए सनितार ए सनीनां। जीवा जीवन्तमुप सम्वैशेम। येनेमा विश्वा भुवनानि सञ्जिता । यस्य देवा अनुसँय्यन्ति चेतः । 91 अर्यमा राजाऽजरस्तु विष्मान् । फल्गुनीना–मृषभो रोरवीति ॥ 9 10.नक्षत्रं - उत्तर फल्गुनी देवता - भगः श्रेष्ठो देवानां भगवो भगासि । तत्त्वा विदुः फल्गुनी-स्तस्य वित्तात् । अस्मभ्यं-क्षत्रमजरण् सुवीर्यं । गोमदश्च-वदुपसन्नु-देह । भगोह दाता भग इत्प्रदाता । भगो देवीः फल्गुनी-राविवेश । भगस्येत्तं प्रसवं गमेम । यत्र देवै-स्संधमादं मदेम । ॥ 10/92 देवता - सविता <u> 11.नक्षत्रं – हस्तः</u> आयातु देव-स्सवितो पयातु । हिरण्ययेन सुवृता रथेन । वहन्. हस्तर्ं सुभगं विद्यनापसं । प्रयच्छन्तं पपुरिं पुण्यमच्छ । हस्तः प्रयच्छ त्वमृतं वसीयः । दक्षिणेन प्रतिगृभ्णीम एनत् । दातार-मद्य संविता विदेय । यो नो हस्ताय प्रसुवाति यज्ञं ॥ 11

12. नक्षत्रं - चित्रा देवता - त्वष्टा त्वष्टा नक्षत्र-मभ्येति चित्रां । सुभ् संसं- युवति ए रोचमानां । 93 निवेशयन्न-मृतान् मर्त्या अश्व । रूपाणि पि एशन् भुवनानि विश्वा । तन्नस्त्वष्टा तद् चित्रा विचष्टां । तन्नक्षत्रं भूरिदा अस्तु मह्यं । तन्नः प्रजां वीरवती ए सनोतु । गोभिर्नो अश्वै-स्समनकु यज्ञं ॥ 12 13.नक्षत्रं - स्वाती देवता – वायुः वायुर् नक्षत्र-मभ्येति निष्ट्यां । तिग्मशृंगो वृषभो रोरुवाणः । समीरयन् भूवना मातरिश्वा । अप द्वेषा ्सि नुदतामरातीः । 94 तन्नो वायस्तद् निष्ट्या श्रृणोतु । तन्नक्षत्रं भूरिदा अस्तु मह्यं । तन्नो देवासो अनु जानन्तु कामं। यथा तरेम दुरितानि विश्वा ॥ 13 <u> 14.नक्षत्रं –</u> विशाखा देवता - इन्द्राग्नीः दूर-मस्मच्छत्रवो यन्तु भीताः । तदिन्द्राग्नी कृणुतां तद् विशाखे । तन्नो देवा अनुमदन्तु यज्ञं। पश्चात् पुरस्ता-दभयन्नो अस्तु। नक्षत्राणा-मधिपत्नी विशाखे । श्रेष्ठा-विन्द्राग्नी भुवनस्य गोपौ । 95 विषूच-२२ात्रूनपबाधमानौ । अपक्षुध-सुदतामरातिं । ॥ 14

15. पौर्णमासि

पूर्णा पश्चादुत पूर्णा पुरस्तात् । उन्मध्यतः पौर्णमासी जिगाय ।

तस्यां देवा अधि सम्वसन्तः । उत्तमे नाक इह मादयन्तां ।

पृथ्वी सुवर्चा युवित-स्सजोषाः । पौर्णमास्युदगा-च्छोभमाना ।

आप्याय-यन्ती दुरितानि विश्वा । उरुं दुहां यँजमानाय यज्ञं ॥ 15/96 (26)

16.नक्षत्रं - अनूराधा

देवता - मित्रः

ऋद्ध्यास्म हव्यैर् नमसोपसद्य । मित्रं देवं मित्रधेयन्नो अस्तु । अनूराधान्. हिवषा वर्द्धयन्तः । शतं जीवेम शरदस्सवीराः । चित्रं – नक्षत्र – मुदगात् पुरस्तात् । अनूराधास इति यद् वदन्ति । तिन्मित्र एति पथिभिर् देवयानैः । हिरण्ययैर् विततै – रन्तरिक्षे ॥ 16

17.नक्षत्रं - ज्येष्ठा

देवता – इन्द्रः

इन्द्रो ज्येष्ठा मनु नक्षत्रमेति । यस्मिन् वृत्रं वृत्र तूर्ये ततार । 97

तस्मिन् वय-ममृतं दुहानाः । क्षुधन्तरेम दुरितिं दुरिष्टिं ।

पुरन्दराय वृषभाय धृष्णवे । अषाढाय सहमानाय मीढुषे ।

इन्द्राय ज्येष्ठा मधुमहुहाना । उरुं कृणोतु यजमानाय लोकं ॥ 17

18.नक्षत्रं – मूलं देवता – प्रजापतिः । । । मूलं प्रजां वीखतीं विदेय । पराच्येतु निर्.ऋतिः पराचा । गोभिर् नक्षत्रं पश्भि-स्समकं । अहर् भूयाद् यजमानाय मह्यं । 98 अहर्नो अद्य स्विते दधातु । मूलं नक्षत्रमिति यद् वदन्ति । पराचीं वाचा निर्ऋतिं नुदामि । शिवं प्रजाये शिवमस्तु मह्यं ॥ 18 19.नक्षत्रं - पूर्वाषाढा देवता – आपः या दिव्या आपः पयसा संबभ्वः । या अन्तरिक्ष उत पार्त्थिवीर्याः । यासामषाढा अनुयन्ति कामं। ता न आपः श्र स्योना भवन्तु। याश्च कूप्या याश्च नाद्या-स्समुद्रियाः । याश्च वैशन्तीरुत प्रांसचीर्याः । 99 यासामषाढा मधु भक्षयन्ति । ता न आपः रा७ स्योना भवन्तु ॥ 19 देवता – विश्वेदेवाः <u> 20.नक्षत्रं - उत्तराषाढा</u> तन्नो विश्वे उप शृण्वन्तु देवाः । तदषाढा अभि सम्यम् यन्तु यज्ञं । तन्नक्षत्रं प्रथतां पशुभ्यः । कृषिर् वृष्टिर् यजमानाय कल्पतां । शुभ्राः कन्यां युवतयं–स्सुपेशसः । कर्मकृतं–स्सुकृतो वीर्यावतीः । विश्वान् देवान्. हविषा वर्द्धयन्तीः । अषाढाः काम मुपयान्तु यज्ञं ॥ 20/100

21.नक्षत्रं - अभिजिद् देवता - ब्रह्मा यस्मिन् ब्रह्माऽभ्यजयथ् सर्वमेतत् । अमुञ्च लोक मिदमूच सर्व। तन्नो नक्षत्र-मभिजिद् विजित्य । श्रियं दधात्वहृणीयमानं । उभौ लोकौ ब्रह्मणा सञ्जितेमौ । तन्नो नक्षत्र-मभिजिद् विचष्टां । तस्मिन् वयं पृतना स्संजयेम । तन्नो देवासो अनुजानन्तु कामं ॥ 21 22.नक्षत्रं - श्रवणं देवता – विष्णुः शृण्वन्ति श्रोणा–ममृतस्य गोपां । पुण्यामस्या उपशृणोमि वाचं । **101** महीं देवीं विष्णुपत्नी मजूर्यां। प्रतीची मेना ए हविषा यजामः। त्रेधा विष्णुं - रुरुगायो विचक्रमे । महीं दिवं पृथिवी - मन्तरिक्षं । तच्छ्रोणैति श्रव-इच्छमाना । पुण्य ७ २लोकं ँयजमानाय कृण्वती ॥ 22 23.नक्षत्रं - श्रविष्टा देवता – वसवः अष्टौ देवा वसंवस्सोम्यासः । चतस्रो देवी रजराः श्रविष्ठाः । ते यज्ञं पान्तु रजसः परस्तात् । सम्वथ्सरीण-ममृत७ स्वस्ति । 102 यज्ञं नः पान्तु वसवः पुरस्तात् । दक्षिणतो – ऽभियन्तु श्रविष्ठाः । पुण्यन्नक्षेत्रमभि सम् वैशाम । मा नो अराति-रघश 🗸 सागन्न् ॥ 23

24.नक्षत्रं - रातभिषक् देवता – वरुणः क्षत्रस्य राजा वरुणोऽधिराजः । नक्षत्राणा ए रातभिषग् वसिष्ठः । तौ देवेभ्यः कृणुतो दीर्घमायुः । शत्र सहस्रा भेषजानि धतः । यज्ञन्नो राजा वरुण उपयातु । तन्नो विश्वे अभिसम्यन्तु देवाः । 103 तन्नो नक्षत्र 🗸 रातभिषग् जुषाणं । दीर्घमायुः प्रतिरद् भेषजानि ॥ 24 25.नक्षत्रं - पूर्वप्रोष्ठपदा देवता – अजयेकपादः अज एकपा-दुदगात् पुरस्तात् । विश्वा भूतानि प्रति मोदमानः । तस्य देवाः प्रसवं यन्ति सर्वे । प्रोष्ठपदासी अमृतस्य गोपाः । विभ्राजमान-स्समिधान उग्रः । आऽन्तरिक्ष-मरुहद-गन्द्यां । त एं सूर्यं देव – मजमेक पादं । प्रोष्ठपदासो अनुयन्ति सर्वे ॥ 25 / 104 देवता - अहिर्बुद्धिनयः 26.नक्षत्रं - उत्तरप्रोष्ठपदा अहि र्बुद्ध्नयः प्रथमान एति । श्रेष्ठो देवानामृत मानुषाणां । तं ब्राह्मणा-स्सोमपा-स्सोम्यासः । प्रोष्ठपदासो अभिरक्षन्ति सर्वे । चत्वार एकंमभि कर्म देवाः । प्रोष्ठपदास इति यान्. वदन्ति । ते बुद्धनियं परिषद्य स्तुवन्तः । अहि ए रक्षन्ति नमसोपसद्य ॥ 26

27.नक्षत्रं - रेवती

देवता - पूषा

पूषा रेवत्यन्वेति पन्थां । पुष्टिपती पशुपा वाजबस्त्यौ । 105

इमानि हव्या प्रयता जुषाणा । सुगैर्नो यानैरुपयातां यज्ञं ।

ह्मानि हव्या प्रयता जुषाणा । सुगैर्नो यानैरुपयातां यज्ञं ।

ह्मानि हव्या प्रयता जुषाणा । सुगैर्नो यानैरुपयातां यज्ञं ।

ह्मानि हव्या प्रयता जुषाणा । सुगैर्नो यानैरुपयातां यज्ञं ।

हमानि हव्या प्रयता जुषाणा । सुगैर्नो यानैरुपयातां यज्ञं ।

हमानि हव्या प्रयता जुषाणा । सुगैर्नो यानैरुपयातां यज्ञं ।

हमानि हव्या प्रयता जुषाणा । सुगैर्नो यानैरुपयातां यज्ञं । 105

हमानि हव्या प्रयता जुषाणा । सुगैर्नो यानैरुपयातां यज्ञं । 105

हमानि हव्या प्रयता जुषाणा । सुगैर्नो यानैरुपयातां यज्ञं । 105

हमानि हव्या प्रयता जुषाणा । सुगैर्नो यानैरुपयातां यज्ञं । 105

हमानि हव्या प्रयता जुषाणा । सुगैर्नो यानैरुपयातां यज्ञं । 105

हमानि हव्या प्रयता जुषाणा । सुगैर्नो यानैरुपयातां यज्ञं । 105

हमानि हव्या प्रयता जुषाणा । सुगैर्नो यानैरुपयातां यज्ञं । 105

हमानि हव्या प्रयता जुषाणा । सुगैर्नो यानैरुपयातां यज्ञं । 105

हमानि हव्या प्रयता जुषाणा । सुगैर्नो यानैरुपयातां यज्ञं । 105

हमानि हव्या प्रयता जुषाणा । सुगैर्नो यानैरुपयातां यज्ञं । 105

हमानि हव्या प्रयता जुषाणा । सुगैर्नो यानैरुपयातां यज्ञं । 105

हमानि हव्या प्रयता जुषाणा । सुगैर्नो यानैरुपयातां यज्ञं । 105

हमानि हव्या प्रयता जुषाणा । सुगैर्नो यानैरुपयातां यज्ञं । 105

हमानि हव्या प्रयता जुषाणा । सुगैर्नो यानैरुपयातां यज्ञं । 105

हमानि हव्या प्रयता जुषाणा । सुगैर्नो यानैरुपयातां यज्ञं । 105

हमानि हव्या प्रयता जुषाणा । सुगैर्नो यानैरुपयातां यज्ञं । 105

हमानि हव्या प्रयता जुषाणा । सुगैर्नो यानैरुपयातां यज्ञं । 105

28 नक्षत्रं - अश्विनी

देवता - अश्विनी देवौ

<u> 29.नक्षत्रं – अपभरणी</u>

<u>देवता – यमः</u>

अप पाप्मानं भरणीर् भरन्तु । तद् यमो राजा भगवान्. विचष्टां ।
लोकस्य राजा महतो महान्. हि । सुगन्नः पन्थामभयं कृणोतु ।
यस्मिन् नक्षत्रे यम एति राजा । यस्मिन्नेन-मभ्यषिंचन्त देवाः ।
तदस्य चित्रण् हिवषा यजाम । अप पाप्मानं भरणीर् भरन्तु ॥ 29

<u>30.अमावासि</u>

। निवेशनी यत्ते देवा अदधुः।

Below is the full text of the concised Mantra given in "italics" above.

This concised Mantra is formed by adding the First word/part from the first part of the First para, 2nd word /part from first part of Second para of Full Mantra which is given below. Add the Underlined words of the Full Mantra to arrive at the above concised Mantra. It is more appropriate to chant the full version as given below. Please refer to your Guru for any clarifications/explanations.

निवेशनी सङ्गमनी वसूनां विश्वा रूपाणि वसून्या – वेशयन्ती ।

सहस्रपोष् सुभगा रराणा सा न आगन् वर्चसा सम्विदाना ।

यते देवा अद्धुर् भागधेय – ममावास्ये सम्वसन्तो महित्वा ।

सा नो यज्ञं पिपृहि विश्ववारे रियन्नो धेहि सुभगे सुवीरं ॥ 30/107 (27)

This Expansion is appearing in TS 3.5.1.1

31.चन्द्रमा

। । । नवो नवो भवति जायमानो यमादित्या अङ्शुमा–प्याययन्ति ।

Below is the full text of the concised Mantra given in "italics" above. This concised Mantra is formed by adding the First word/part from the first part of the First para, 2nd word /part from first part of Second para of Full Mantra which is given below. Add the Underlined words of the Full Mantra to arrive at the above concised Mantra. It is more appropriate to chant the full version as given below. Please refer to your Guru for any clarifications/explanations.

```
नवो नवो भवति जायमानोऽह्रां केतु—रुषसा मेत्यग्रे ।

भागं देवेभ्यो विद्धात्यायन् प्रचन्द्रमास्तिरिति दीर्घमायुः ।

यमादित्या अञ्शुमाप्याययन्ति यमक्षित—मक्षितयः पिबन्ति ।

तेन नो राजा वरुणो बृहस्पति राप्याययन्तु भुवनस्य गोपाः ।

This Expansion is appearing in TS 2.4.14.1
```

32. अहो रात्री

ये विरूपे समनसा सम्ँव्ययन्ती । समानं तन्तुं परिता-तनाते ।

विभू प्रभू अनुभू विश्वतो हुवे । ते नो नक्षत्रे हवमागमेतं ।

वयं देवी ब्रह्मणा सम्ँविदानाः । सुरत्नासो देववीतिं दधानाः ।

अहोरात्रे हविषा वर्द्धयन्तः । अति पाप्मान-मतिमुक्त्या गमेम ॥ 108

33. उषा

प्रत्युव दृश्यायती । व्युच्छन्ती दुहिता दिवः ।

अपो मही वृणुते चक्षुषा । तमो ज्योतिष्–कृणोति सूनरी ।

उदु स्त्रियास्सचते सूर्यः । स चा उद्यन्नक्षत्र मर्चिमत् ।

तवे दुषो व्युषि सूर्यस्य च । संभक्तेन गमेमहि ॥ 109

34. नक्षत्रः

<u> 35. सूर्यः</u>

उदुत्यं चित्रं ॥

Below is the full text of the concised Mantra given in "italics" above. This concised Mantra is formed by adding the First word/part from the first part of the First para, 2nd word /part from first part of Second para of Full Mantra which is given below. Add the Underlined words of the Full Mantra to arrive at the above concised Mantra. It is more appropriate to chant the full version as given below. Please refer to your Guru for any clarifications/explanations.

उदुत्यं जातवेदसं देवं वहन्ति केतवः । दृशे विश्वाय सूर्यं ।
चित्रं देवाना मुदगादनीकं चक्षुर् मित्रस्य वरुणस्याग्नेः । 110

आऽप्रा द्यावापृथिवी अन्तरिक्ष ् सूर्य आत्मा जगतस्तस्थुषश्च ॥

This Expansion is appearing in T.S.1.4.43.1

<u> ३६. अदितिः</u>

। अदितिर्न उरुष्यतु महीमूषु मातरं ॥

Below is the full text of the concised Mantra given in "italics" above. See notes above.

<u> 37. विष्णुः</u>

Below is the full text of the concised Mantra given in "italics" above. See notes above

<u> 38. अग्निः</u>

Below is the full text of the concised Mantra given in "italics" above. See notes above

<u>39. अनुमती</u> । । । अनुनो—ऽद्यानुमति—रन्विदनुमते त्वं ॥

Below is the full text of the concised Mantra given in "italics" above. See notes above.

<u>40. हव्यवाहः (अग्निः)</u> । हव्यवाह⊌ स्विष्टं ॥

Below is the full text of the concised Mantra given in "italics" above. **

ह<mark>व्यवाह</mark> मभि–मातिषाहं । रक्षोहणं पृतनासु जिष्णुं ।
ज्योतिष्मन्तं दीद्यतं पुरन्धिं । अग्नि स्विष्ट कृतमा हुवेम ।
स्विष्ट मग्ने अभितत् पृणाहि । विश्वा देव पृतना अभिष्य ।
उरुन्नः पन्थां प्रदिशन् विभाहि ।
ज्योतिष्मद्धेह्य जरन्न आयुः ॥ 112/28
This Expansion is appearing in TB 2.4.1.4

1.37 *नक्षत्र उपहोम मन्ताः*

T.B.3.1.4.1 to T.B.3.1.5.15 for full item No.1.37

1. कृत्तिका

अग्नये स्वाहा कृत्तिकाभ्य स्स्वाहा।
— — — ॥
अंबायै स्वाहा दुलायै स्वाहा।
— — ॥
नितल्यै स्वाहा ऽभ्रयन्त्यै स्वाहा।
— ॥
मेघयन्त्यै स्वाहा वर्.षयन्त्यै स्वाहा।
— ॥
चुपुणीकायै स्वाहा॥

2. रोहिणी

प्रजापतये स्वाहा रोहिण्यै स्वाहा । - । - ॥ - ॥ रोचमानायै स्वाहा प्रजाभ्य स्वाहा ॥

<u> 3.मृगशी.र्षः</u>

सोमाय स्वाहा मृगशीर्.षाय स्वाहा ।
— ।
इन्वकाभ्य स्त्वाहौषधीभ्य स्त्वाहा ।
— – ।
राज्याय स्वाहा–ऽभिजित्यै स्वाहा ॥ 113

<u> 4. आर्द्री</u>

<u> 5. पुनर्वसु</u>

अदित्यै स्वाहा पुनर्वसुभ्यां ।
— ॥ ॥
स्वाहा भूत्यै स्वाहा प्रजात्यै स्वाहा ॥

6.पुष्यः

। । ॥ ॥ ॥ बृहस्पतये स्वाहा तिष्याय स्वाहा । ब्रह्मवर्चसाय स्वाहा ॥

<u>7. आश्रेषा</u>

॥
सर्पेभ्य स्स्वाहा ऽऽश्रेषाभ्य स्स्वाहा ।
— — ॥
- — ॥
दन्दशूकेभ्य स्स्वाहा ॥


```
9.पूर्व फल्गुनी
अर्यम्णे स्वाहा फल्गुंनीभ्या ७ स्वाहा ।
पशुभ्य स्स्वाहा ॥
10. उत्तर फल्गुनी
। ।
भगाय स्वाहा फल्गुनीभ्या७ स्वाहा ।
ा ॥
श्रैष्ठ्याय स्वाहा ॥
<u> 11. हस्तः</u>
सवित्रे स्वाहा हस्ताय ।
--।
स्वाहा ददते स्वाहा पृणते।
॥ — । ॥ ॥ ॥
स्वाहा प्रयच्छते स्वाहा प्रतिगृभ्णते स्वाहा ॥
<u> 12. चित्रा</u>
। ॥
त्वष्ट्रे स्वाहा चित्रायै स्वाहा ।
ा ॥ ॥ ॥ ॥
चैत्राय स्वाहा प्रजायै स्वाहा ॥
```

```
<u> 13. स्वाति</u>
```

वायवे स्वाहा निष्ट्यायै स्वाहा । — — । — — — । ॥ कामचाराय स्वाहा ऽभिजित्यै स्वाहा ॥

14. विशाखा

इन्द्राग्निभ्या७ स्वाहा विशाखाभ्या७ स्वाहा । — — — — — । श्रेष्ठ्याय स्वाहा ऽभिजित्यै स्वाहा ॥

15. पौर्णमासि

पौर्णमास्यै स्वाहा कामाय स्वाहा गत्यै स्वाहा ॥ **115 (29)**

16. अनुराधा

। मित्राय स्वाहा-ऽनूराधेभ्य स्स्वाहा । — — । — — । मित्रधेयाय स्वाहाऽभिजित्यै स्वाहा ॥

<u> 17. ज्येष्ठा</u>

। ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ इन्द्राय स्वाहा ज्येष्ठायै स्वाहा । ॥ ॥ ॥ ॥ ज्येष्ठ्याय स्वाहा – ऽभिजित्यै स्वाहा ॥

<u> 18. मूलं</u>

```
19. पूर्वाषाढा
अद्भ्य स्स्वाहा ऽषाढाभ्य स्स्वाहा ।
समुद्राय स्वाहा कामाय स्वाहा ।
__ ।
अभिजित्यै स्वाहा ॥
20. उत्तराषाढा
विश्वेभ्यो देवेभ्य स्स्वाहा ऽषाढाभ्य स्स्वाहा ।
— ॥
अनपजय्याय स्वाहा जित्यै स्वाहा ॥ 116
21. अभिजित
ब्रह्मणे स्वाहा ऽभिजिते स्वाहा ।
22. श्रवणं
। ॥ ॥
विष्णवे स्वाहा श्रोणायै स्वाहा ।
न ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ इलोकाय स्वाहा ॥
```

```
<u>23. श्रविष्ठा</u>
।
वसुभ्य स्स्वाहा श्रविष्ठाभ्य स्स्वाहा ।
। ॥ ॥
अग्राय स्वाहा परीत्यै स्वाहा ॥
24. शतभिषक्
वरुणाय स्वाहा शतभिषजे स्वाहा ।
भेषजेभ्य स्स्वाहां ॥
<u> 25. पूर्व प्रोष्ठपदा</u>
। ॥ ॥
अजायैकपदे स्वाहा प्रोष्ठपदेभ्य स्स्वाहा । 117
। ॥ ॥ ॥
तेजसे स्वाहा ब्रह्मवर्चसाय स्वाहा ॥
26. उत्तर प्रोष्ठपदा
। ॥ ॥ ॥
अहये बुध्नियाय स्वाहा प्रोष्ठपदेभ्य स्स्वाहा ।
प्रतिष्ठायै स्वाहा ॥
<u>27.</u> रेवति
पूष्णे स्वाहा रेवत्यै स्वाहा ।
पशुभ्य स्स्वाहा ॥
```

28. अश्विनी

॥
अश्विभ्या ७ स्वाहा ऽश्वयुग्भ्या ७ स्वाहा ॥
— ॥
॥
श्रोत्राय स्वाहा श्रुत्यै स्वाहा ॥

29. अपभरणि

यमाय स्वाहा ऽपभरणीभ्य स्स्वाहा । — — — ॥ राज्याय स्वाहा ऽभिजित्यै स्वाहा ॥

30. अमावासि

। । । । । । अमावास्यायै स्वाहा कामाय स्वाहा ऽऽगत्यै स्वाहा ॥ **118 (30)**

31. चन्द्रमा

32. अहो रात्री

अहे स्वाहा रात्रियै स्वाहा । — ॥ अतिमुक्त्यै स्वाहा ॥

<u> 33. उषा</u>

<u> 34. नक्षत्रः</u>

35. सूर्यः

36. अदितिः

। ॥ ॥ अदित्यै स्वाहा प्रतिष्ठायै स्वाहा ॥

```
37. विष्णुः
```

विष्णवे स्वाहा यज्ञाय स्वाहा । प्रतिष्ठायै स्वाहा ॥ **120**

द्धिक्राव्णी अकारिषं

TS 7.4.19.4 for para 121

दिधक्रावणो अकारिषं। जिष्णो रश्वस्य वाजिनः।

-- ।

स्रिभ नो मुखा करत्। प्रण आयु ्षि तारिषत्।

आपोहिष्ठा मयोभुवस्ता न ऊर्जे दधातन। महे रणाय चक्षसे।

-- । । ।

यो विश्वावतमो रसस्तस्य भाजयते ह नः।

1.38 *वरुण सूक्तं*

(TS 1.5.11.3) ा । । । । उदुत्तमं वरुण पाशमस्म–दवाधमं विमध्यम श्रथाय । — — — — — — — । । । । । अथा वयमादित्य व्रते तवानागसो अदितये स्याम ॥

(TS 1.2.8.1) अस्तभ्नाद्ध्या-मृषभो अन्तरिक्ष-मिमीत-वरिमाणं पृथिव्या आऽसींदद्विश्वा भुवनानि सम्राड् विश्वेत्तानि वरुणस्य व्रतानि ॥ (TS 3.4.11.6) गत्कञ्चेदं वरुण दैव्ये जनेऽभिद्रोहं मनुष्या—श्चरामसि । अचित्ती-यत्तव-धर्मा युयोपिम-मानस्तस्मा देनसो देव रीरिषः ॥ (TS 3.4.11.6) कितवासो यद्रिरिपुर्न दीवि यद्वा घा सत्य-मुतयन्न विद्य। सर्वाताविष्य शिथिरेव देवाथाते-स्याम वरुण प्रियासः ॥ (TS 1.5.11.3) अवतेहेडो वरुण नमोभिरव यज्ञे-भिरीमहे हविर्भिः। । । क्षयन्न स्मभ्य मसुर-प्रचेतो राजन्नेना एसि शिश्रथः कृतानि ॥ (T.Ş. 2.1.11.6) ना । । । । । । । तत्वायामि ब्रह्मणा वन्दमान स्तदाशास्ते यजमानो हविर्भिः । । अहेडमानो वरुणेह बोद्ध्युरुञ्ं स मा न आयुः प्रमोषीः ॥ 122 (33)

1.39 *पवमान सूक्तं*

TS 5,6.1.1 हिरण्यवर्णाः शुचयः पावका यासुजातः कश्यपो यास्विन्द्रः । अग्निँया गर्भंदिधिरे विरूपास्ता न आप३श७ स्योना भवन्तु ॥ यासा 🗸 राजा वरुणो याति मध्ये सत्यानृते अवपञ्यन् जनानां । मधुश्रुत-३शुचयोयाः पावकास्ता न आप३श७ स्योना भवन्तु ॥ यासां देवादिवि कृण्वन्ति भक्षाँया अन्तरिक्षे बहुधा भवन्ति । याः पृथिवीं पयसोन्दन्ति शुक्रास्ता न आपश्श्र स्योना भवन्तु ॥ शिवेन मा चक्षुषा पश्यताप श्शिवया तनुवो-पस्पृशत त्वचंमे । सर्वा ं अग्नी ए रफ्सुषदो हुवे वो मिय वर्ची बलमोजो निधत्त ॥ 123 (34) TB 1.4.8.1 (for item No. 124 to 129) पवमान-स्सुवर्जनः । पवित्रेण विचर्.षणिः । यः पोता स पुनातु मा । पुनन्तुं मा देवजनाः । पुनन्तु मनं वोधिया । पुनन्तु विश्वं आयवः ।

```
जातवेदः पवित्रवत् । पवित्रेण पुनाहि मा । शुक्रेण देव दीद्यत् ।
अग्ने क्रत्वा-क्रतू 🗸 रनुं ॥ 124
यत्ते पवित्र-मर्चिषि । अग्ने वितत-मन्तरा । ब्रह्म तेन पुनीमहे ।
ा । । । । । । उभाभ्यां देव सवितः । पवित्रेण सवेन च । इदं ब्रह्म पुनीमहे ।
। । । । । वैश्वदेवी पुनती देव्यागात् । यस्यै बह्वी-स्तनुवो वीतपृष्ठाः ।
ा ।
तया मदन्त-स्सधमाद्येषु । वय७ स्याम पतयोरयीणां ॥ 125
वैश्वानरो रिमिभर्मा पुनातु । वातः प्राणेने षिरो मयो भूः ।
ा । । । । । ।
द्यावापृथिवी पयसा पयोभिः । ऋतावरी यज्ञिये मा पुनीतां ।
। । । । । । । । । । । । व्हिब्हि-स्सिवि तस्तृभिः । वर्.षिष्ठैर् -देवमन्मभिः । अग्ने दक्षैः पुनाहिमा ।
येन देवा अपुनत । ये नापो दिव्यङ्कराः । तेन दिव्येन ब्रह्मणा ॥ 126
इदं ब्रह्म पुनीमहे । यः पावमानी-रद्धयेति ।
म्बर्षिभ-स्संभृतण् रसं। सर्वण् स पूतमञ्जाति।
स्वदितं मातरिश्वना । पावमानीर्यो अद्धयेति ।
```

```
ा । । एक । तस्मै सरस्वती दुहे ।
क्षीरण् सर्पि र्मधूदकं । पावमानी-स्स्वस्त्ययनीः ॥ 127
सुदुघाहि पयस्वतीः । ऋषिभि–स्संभृतो रसः ।
ब्राह्मणेष्व-मृतं एहितं। पावमानीर् दिशन्तु नः।
इमं लोकमथो अमुं । कामान्थ्-समद्र्ध्यन्तु नः ।
देवीर्देवैः समा भृताः । पावमानी-स्स्वस्त्ययनीः ।
स्द्र्घाहि घृतश्रुतः । ऋषिभि-स्संभृतो रसः ॥ 128
ब्राह्मणेष्व-मृत्रं हितं। येन देवाः पवित्रेण। आत्मानं पुनते सदा।
न ।
तेन सहस्र धारेण। पावमान्यः पुनन्तु मा। प्राजापत्यं पवित्रं।
ा ॥ । ।
श्रातोद्याम 💇 हिरण्मयं । तेन ब्रह्म विदो वयं ।
प्तं ब्रह्म पुनीमहे । इन्द्र-स्सुनीती सह मा पुनातु ।
— । ॥ ॥ ।
सोम-स्स्वस्त्या वरुण-स्समीच्या । यमो राजा प्रमृणाभिः पुनातुमा ।
जातवेदा मोर्जयन्त्या पुनातु । ओं भूर्भुवस्सुवः ॥ 129
```

```
ा । । । । । तच्छं योरा वृणीमहे । गातुं यँज्ञाय । गातु ँयज्ञपतये । देवी स्वस्ति - रस्तुनः । स्वस्तिर्-मानुषेभ्यः । । । । । । उद्ध्वं जिगातु भेषजं । रान्नो अस्तु द्विपदे । रांचतुष्पदे ॥ 130 (36) । अों शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥ । । ( उदकशान्ति समाप्तं )
```

1.40 *नक्षत्र सूक्तं (नक्षत्र जप मन्ताः*)

1.नक्षत्रं - कृतिका

अग्निर्नः पातु कृतिकाः । नक्षत्रं देवमिन्द्रियं । इदमासां–ँविचक्षणं । हविरासन् जुहोतन । यस्य भान्ति रञ्गयो यस्य केतवः । यस्येमा विश्वा भुवनानि सर्वा । स कृत्तिका भिरभि–सम् वसानः । अग्निर्नो देवस्सुविते दधातु ॥ अग्नये स्वाहा कृत्तिकाभ्य रस्वाहा । ं । अंबायै स्वाहा दुलायै स्वाहा । । ॥ नितत्यै स्वाहा ऽभ्रयन्त्यै स्वाहा । । । । मेघयन्त्यै स्वाहा वर्.षयन्त्यै स्वाहा । । ॥ चृपृणीकायै स्वाहा ॥ **1**

(कृत्तिका नक्षत्र देवतायै अग्नये नमः)

2. नक्षत्रं - रोहिणी

प्रजापते रोहिणी वेतु पत्नी । विश्वरूपा बृहती चित्रभानुः । — । — । — । — । सा नो यज्ञस्य सुविते दधातु । यथा जीवेम शरदस्सवीराः ।

```
रोहिणी देव्युदगात् पुरस्तात् । विश्वा रूपाणि प्रतिमोदमाना ।

प्रजापति ए हविषा वर्धयन्ती । प्रिया देवाना – मुपयातु यज्ञं ॥

प्रजापतये स्वाहा रोहिण्यै स्वाहा ।

प्रजापतये स्वाहा रोहिण्यै स्वाहा ।

रोचमानायै स्वाहा प्रजाभ्य स्वाहा ॥ 2
```

(रोहिणी नक्षत्र देवातायै प्रजापतये नमः)

3.नक्षत्रं - मृगशीर्.षः

सोमो राजा मृगशीर्षेण आगन्न । शिवं नक्षत्रं प्रियमस्य धाम ।
आप्यायमानो बहुधा जनेषु । रेतः प्रजां यजमाने दधातु ।

यत्ते नक्षत्रं मृगशीर्षमस्ति । प्रियण् राजन् प्रियतमं प्रियाणां ।

तस्मै ते सोम हिवषा विधेम । शन्न एधि द्विपदे शंचतुष्पदे ॥

सोमाय स्वाहा मृगशीर्षाय स्वाहा ।

इन्वकाभ्य स्स्वाहौषधीभ्य स्स्वाहा ।

राज्याय स्वाहा – ऽभिजित्यै स्वाहा ॥ 3

(मृगशीर्ष नक्षत्र देवतायै सोमाय नमः)

4. नक्षत्रं – आर्द्रा

आर्द्रया रुद्रः प्रथमा न एति । श्रेष्ठो देवानां पतिरिध्नयानां ।

नक्षत्रमस्य हिवषा विधेम । मा नः प्रजाञ् रीरिषन् मोत वीरान् ।

हेती रुद्रस्य परिणो वृणकु । आर्द्रा नक्षत्रं जुषताञ् हिवर्नः ।

प्रमुञ्चमानौ दुरितानि विश्वा । अपाघशञ् सन्नु-दतामरातिं ॥

रुद्राय स्वाहाऽऽद्रियै स्वाहा ।

पिन्वमानायै स्वाहा पशुभ्य स्स्वाहा ॥ 4

(आर्द्रा नक्षत्र देवतायै रुद्राय नमः)

5.नक्षत्रं - पुनर्वसु

पुनर्नो देव्यदितिः स्पृणोतु । पुनर्वसू नः पुनरेतां यज्ञां ।

पुनर्नो देवा अभियन्तु सर्वे । पुनः पुनर्वो हिवषा यजामः ।

एवा न देव्यदितिरनर्वा । विश्वस्य भर्त्री जगतः प्रतिष्ठा ।

पुनर्वसू हिवषा वर्धयन्ती । प्रियं देवाना-मप्येतु पाथः ॥

अदित्यै स्वाहा पुनर्वसुभ्यां । — ॥ ॥ ॥ स्वाहा भूत्यै स्वाहा प्रजात्यै स्वाहा ॥ **5**

(पुनर्वसु नक्षत्र देवतायै अदित्यै नमः)

6.नक्षत्रं - पुष्यः

बृहस्पतिः प्रथमञ्जायमानः । तिष्यं नक्षत्रमिभ संबभूव ।

श्रेष्ठो देवानां पृतनासु जिष्णुः । दिशो नु सर्वा अभयन्नो अस्तु ।

तिष्यः पुरस्तादुत मध्यतो नः । बृहस्पतिर् नः परिपातु पश्चात् ।

बाधे तान् द्वेषो अभयं कृणुतां । सुवीर्यस्य पतयस्याम ॥

बृहस्पतये स्वाहा तिष्याय स्वाहा ।

बृहस्पतये स्वाहा तिष्याय स्वाहा ।

बृहस्पतये स्वाहा ॥ 6 (पुष्य नक्षत्र देवतायै बृहस्पतये नमः)

7. नक्षत्रं –आश्रेषं

इद ए सर्पेभ्यो हिवरस्तु जुष्टं। आश्रेषा येषा मनुयन्ति चेतः।
ये अन्तरिक्षं पृथिवीं-क्षियन्ति। तेन स्सर्पासो हवमागिमष्ठाः।
ये रोचने सूर्यस्यापि सर्पाः। ये दिवं देवी-मनुसञ्चरन्ति।
येषामाश्रेषा अनुयन्ति कामं। तेभ्य-स्सर्पेभ्यो मधु-मज्जुहोिम॥

```
॥
सर्पेभ्य स्स्वाहा ऽऽश्रेषाभ्य स्स्वाहा ।
     दन्दश्केभ्य स्स्वाहा ॥ ७ (आश्रेषा नक्षत्र देवतायै सर्पेभ्यो नमः)
<u> 8.नक्षत्रं – मघा</u>
उपहूताः पितरो ये मघासु । मनोजवस-स्सुकृत-स्सुकृत्याः ।
ते नो नक्षत्रे हवमागिमष्ठाः । स्वधाभिर् यज्ञं प्रयतं जुषन्तां ।
ये अग्निदग्धा येऽनग्नि–दग्धाः । येऽमुँल्लोकं पितरः क्षियन्ति ।
। । । । । । ... । ... ।
या⊌श्च विद्मयाण् उच न प्रविद्म । मघासु यज्ञण् सुकृतं जुषन्तां ॥
      पितभ्य स्स्वाहा मघाभ्यः ।
      .
स्वाहा ऽनघाभ्य स्स्वाहा ऽगदाभ्यः ।
      स्वाहारुन्धतीभ्य स्स्वाहा ॥ 8
```

(मघा नक्षत्र देवतायै पितृभ्यो नमः)

```
9.नक्षत्रं - पूर्वफल्गुनी
```

गवां पितः फल्गुंनी-नामिस त्वं। तद्र्यमन् वरुण मित्र चार्रः।
तांत्वा वयण् सनितारण् सनीनां। जीवा जीवन्तमुप सम् विशेम।
येनेमा विश्वा भुवनानि सञ्जिता। यस्य देवा अनुस् य्यन्ति चेतः।
अर्यमा राजाऽजरस्तु विष्मान्। फल्गुनीना-मृषभो रोरवीति॥

अर्यमणे स्वाहा फल्गुनीभ्या स्वाहा।

पशुभ्य स्स्वाहा॥ 9

(पूर्वफल्गुनी नक्षत्र देवतायै अर्यम्णे नमः)

<u> 10.नक्षत्रं – उत्तर फल्गुनी</u>

श्रेष्ठो देवानां भगवो भगसि । तत्त्वा विदुः फल्गुनी – स्तस्य वितात् ।

अस्मभ्यं – क्षत्रमजर ए सुवीर्यं । गोमदश्च – वदुपसन्नु – देह ।

भगोह दाता भग इत्प्रदाता । भगो देवीः फल्गुनी – राविवेश ।

भगस्येतं प्रसवं गमेम । यत्र देवै – स्सधमादं मदेम । ॥

भगय स्वाहा फल्गुनीभ्या ए स्वाहा ।

॥ श्रेष्ठयाय स्वाहा ॥ 10

(उत्तरफल्गुनी नक्षत्र देवतायै भगाय नमः)

11.नक्षत्रं - हस्तः

आयातु देव-स्सिवितो पयातु । हिरण्ययेन सुवृता रथेन ।

वहन्. हस्तं सुभगं विद्यनापसं । प्रयच्छन्तं पपुरिं पुण्यमच्छ ।

हस्तः प्रयच्छ त्वमृतं वसीयः । दक्षिणेन प्रतिगृभ्णीम एनत् ।

दातार-मद्य सिवता विदेय । यो नो हस्ताय प्रसुवाति यज्ञं ॥

सिवित्रे स्वाहा हस्ताय । स्वाहा ददते स्वाहा पृणते ।

स्वाहा प्रयच्छते स्वाहा प्रतिगृभ्णते स्वाहा ॥

स्वाहा प्रयच्छते स्वाहा प्रतिगृभ्णते स्वाहा ॥

(हस्त नक्षत्र देवतायै सवित्रे नमः) 11

12. नक्षत्रं - चित्रा

त्वष्टा नक्षत्र-मभ्येति चित्रां । सुभण् ससं- युवतिण् रोचमानां ।

निवेशयत्र-मृतान् मर्त्याण्श्च । रूपाणि पिण्शन् भुवनानि विश्वा ।

तत्रस्त्वष्टा तदु चित्रा विचष्टां । तत्रक्षत्रं भूरिदा अस्तु महां ।

तत्रः प्रजां वीरवतीण् सनोतु । गोभिनों अश्वे-स्समनकु यज्ञं ॥

त्वष्ट्रे स्वाहा चित्रायै स्वाहा । — , ॥ — ॥ चैत्राय स्वाहा प्रजायै स्वाहा ॥ 12

(चित्रा नक्षत्र देवतायै त्वष्ट्रे नमः)

13.नक्षत्रं - स्वाती

वायुर् नक्षत्र—मभ्येति निष्ट्यां । तिग्मशृंगो वृषभो रोरुवाणः ।
समीरयन् भुवना मातरिश्वा । अप द्वेषां स्ति नुदतामरातीः ।
तन्नो वायस्तदु निष्ट्या श्रृणोतु । तन्नक्षत्रं भूरिदा अस्तु मह्यं ।
तन्नो देवासो अनु जानन्तु कामं । यथा तरेम दुरितानि विश्वा ॥
वायवे स्वाहा निष्ट्यायै स्वाहा ।
कामचाराय स्वाहा ऽभिजित्यै स्वाहा ॥ 13

(स्वाती नक्षत्र देवतायै वायवे नमः)

<u> 14.नक्षत्रं –</u> विशाखा

दूर-मस्मच्छत्रवो यन्तु भीताः । तदिन्द्राग्नी कृणुतां तद् विशाखे ।
तत्रो देवा अनुमदन्तु यज्ञं । पश्चात् पुरस्ता-दभयन्नो अस्तु ।
नक्षत्राणा-मधिपत्नी विशाखे । श्रेष्ठा-विन्द्राग्नी भुवनस्य गोपौ ।
विषूच-श्रात्रूनपबाधमानौ । अपक्षुध-न्नुदतामरातिं ॥

(विशाखा नक्षत्र देवतायै इन्द्राग्निभ्यां नमः)

15. पौर्णमासि

पूर्णा पश्चादुत पूर्णा पुरस्तात् । उन्मध्यतः पौर्णमासी जिगाय ।

तस्यां देवा अधि सम्वसन्तः । उत्तमे नाक इह मादयन्तां ।

पृथ्वी सुवर्चा युवति–स्सजोषाः । पौर्णमास्युदगा–च्छोभमाना ।

आप्याय–यन्ती दुरितानि विश्वा । उरुं दुहां यँजमानाय यज्ञं ॥

पौर्णमास्यै स्वाहा कामाय स्वाहा गत्यै स्वाहा ॥ 15

(पौर्ण्यमास्यै नमः)

16.नक्षत्रं - अनुराधा

ऋद्ध्यास्म हव्यैर् नमसोपसद्य । मित्रं देवं मित्रधेयन्नो अस्तु । अनूराधान्. हिवषा वर्द्धयन्तः । शतं जीवेम शरदस्सवीराः । अनूराधान्. हिवषा वर्द्धयन्तः । शतं जीवेम शरदस्सवीराः । चित्रं – नक्षत्र – मुदगात् पुरस्तात् । अनूराधास इति यद् वदन्ति । निमत्र एति पथिभिर् देवयानैः । हिरण्ययैर् विततै – रन्तरिक्षे ॥

मित्राय स्वाहा – ऽनूराधेभ्य स्स्वाहा । — — , — — , ॥ मित्रधेयाय स्वाहाऽभिजित्यै स्वाहा ॥ 16

(अनूराधा नक्षत्र देवतायै मित्राय नमः)

17.नक्षत्रं - ज्येष्ठा

इन्द्रो ज्येष्ठा मनु नक्षत्रमेति । यस्मिन् वृत्रं वृत्र तूर्ये ततार ।

तस्मिन् वय-ममृतं दुहानाः । क्षुधन्तरेम दुरितिं दुरिष्टिं ।

पुरन्दराय वृषभाय धृष्णवे । अषाढाय सहमानाय मीढुषे ।

इन्द्राय ज्येष्ठा मधुमहुहाना । उरुं कृणोतु यजमानाय लोकं ॥

इन्द्राय स्वाहा ज्येष्ठायै स्वाहा ।

ज्येष्ठ्याय स्वाहा - ऽभिजित्यै स्वाहा ॥

(ज्येष्ठा नक्षत्र देवतायै इन्द्राय नमः) 17

18.नक्षत्रं - मूलं

मूलं प्रजां वीरवतीं विदेय। पराच्येतु निर्ऋतिः पराचा।

गोभिर् नक्षत्रं पर्गुभि-स्समकं। अहर् भूयाद् यजमानाय महां।

अहर्नी अद्य सुविते दधातु। मूलं नक्षत्रमिति यद् वदन्ति।

पराचीं वाचा निर्ऋतिं नुदामि। शिवं प्रजायै शिवमस्तु महां॥

```
। ॥
प्रजापतये स्वाहा मूलाय स्वाहा ।
— — ॥
प्रजाये स्वाहा ॥
```

(मूला नक्षत्र देवतायै प्रजापतये नमः) 18

19.नक्षत्रं - पूर्वाषाढा

(पूर्वाषाढा नक्षत्र देवतायै अद्भ्यो नमः)

20.नक्षत्रं - उत्तराषाढा

(उत्तराषाढा नक्षत्र देवतायै विश्वेभ्यो देवेभ्यो नमः)

21.नक्षत्रं – अभिजिद्

यस्मिन् ब्रह्माऽभ्यजयथ् सर्वमेतत् । अमुञ्च लोक मिदमूच सर्वं ।
तन्नो नक्षत्र—मभिजिद् विजित्य । श्रियं दधात्वहणीयमानं ।
उभौ लोकौ ब्रह्मणा सञ्जितेमौ । तन्नो नक्षत्र—मभिजिद् विचष्टां ।
तस्मिन् वयं पृतना स्संजयेम । तन्नो देवासो अनुजानन्तु कामं ॥

22.नक्षत्रं - श्रवणं

(श्रवण नक्षत्र देवतायै विष्णवे नमः)

23.नक्षत्रं - श्रविष्टा

अष्टौ देवा वसवस्सोम्यासः । चतस्रो देवी रजगः श्रविष्ठाः ।

ते यज्ञं पान्तु रजसः परस्तात् । सम्वथ्सरीण-ममृत स्वस्ति ।

यज्ञं नः पान्तु वसवः पुरस्तात् । दक्षिणतो-ऽभियन्तु श्रविष्ठाः ।

पुण्यन्नक्षत्रमभि सम् विशाम । मा नो अराति-रघश् सागन्त् ॥

वसुभ्य स्स्वाहा श्रविष्ठाभ्य स्स्वाहा ।

अग्राय स्वाहा परीत्यै स्वाहा ॥ 23

(श्रविष्टा नक्षत्र देवतायै वसुभ्यो नमः)

24.नक्षत्रं - शतभिषक्

क्षत्रस्य राजा वरुणोऽधिराजः । नक्षत्राणा ए रातभिषग् वसिष्ठः ।

तौ देवेभ्यः कृणतो दीर्घमायुः । रातए सहस्रा भेषजानि धतः ।

यज्ञन्नो राजा वरुण उपयातु । तन्नो विश्वे अभिसम्यन्तु देवाः ।

तन्नो नक्षत्र ए रातभिषग् जुषाणं । दीर्घमायुः प्रतिरद् भेषजानि ॥

वरुणाय स्वाहा रातभिषजे स्वाहा ।

भेषजेभ्य स्स्वाहा ॥ 24

(शतभिषक् नक्षत्र देवतायै वरुणाय नमः)

25.नक्षत्रं - पूर्वप्रोष्ठपदा

अज एकपा-दुदगात् पुरस्तात् । विश्वा भूतानि प्रति मोदमानः ।

तस्य देवाः प्रस्वं यन्ति सर्वे । प्रोष्ठपदासो अमृतस्य गोपाः ।

विभ्राजमान-स्समिधान उग्रः । आऽन्तरिक्ष-मरुहद-गन्द्यां ।

त्र सूर्यं देव-मजमेकपादं । प्रोष्ठपदासो अनुयन्ति सर्वे ॥

अजायैकपदे स्वाहा प्रोष्ठपदेभ्य स्स्वाहा ।

तेजसे स्वाहा ब्रह्मवर्चसाय स्वाहा ॥ 25

(पूर्वप्रोष्ठपदा नक्षत्र देवतायै अजाय एकपदे नमः)

26.नक्षत्रं - उत्तरप्रोष्ठपदा

अहि र्बुद्ध्नयः प्रथमान एति । श्रेष्ठो देवानामुत मानुषाणां ।

तं ब्राह्मणा-स्सोमपा-स्सोम्यासः । प्रोष्ठपदासो अभिरक्षन्ति सर्वे ।

चत्वार एकमभि कर्म देवाः । प्रोष्ठपदास इति यान्. वदन्ति ।

ते बुद्धनियं परिषद्य स्तुवन्तः । अहि स्रान्ति नमसोपसद्य ॥

(उत्तरप्रोष्ठपदा नक्षत्र देवतायै अहये बुध्नियाय नमः)

27.नक्षत्रं - रेवती

पूषा रेवत्यन्वेति पन्थां । पुष्टिपती पशुपा वाजबस्त्यौ ।

इमानि हव्या प्रयता जुषाणा । सुगैर्नो यानैरुपयातां यज्ञं ।

धुद्रान् पशून् रक्षतु रेवती नः । गावो नो अश्वाण् अन्वेतु पूषा ।

अञ्चल् रक्षन्तौ बहुधा विरूपं । वाजल् सनुतां यजमानाय यज्ञं ॥

पूष्णे स्वाहा रेवत्यै स्वाहा ।

पशुभ्य स्स्वाहा ॥ 27 (रेवती नक्षत्र देवतायै पूष्णे नमः)

28 नक्षत्रं - अश्विनी

 ॥ अश्विभ्या७ स्वाहा ऽश्वयुग्भ्या७ स्वाहा ॥ — ,— — — ;; श्रोत्राय स्वाहा श्रुत्यै स्वाहा ॥ 28

(अश्विनी नक्षत्र देवतायै अश्विभ्यां नमः)

<u> 29.नक्षत्रं – अपभरणी</u>

(अपभरणी नक्षत्र देवतायै यमाय नमः)

30.अमावासि

निवेशनी सङ्गमनी वसूनां विश्वा रूपाणि वसून्या-वेशयन्ती। — — — । सहस्रपोष्ण् सुभगा रराणा सा न आगन् वर्चसा सम्विदाना। यत्ते देवा अद्धुर् भागधेय-ममावास्ये सम्वसन्तो महित्वा । सा नो यज्ञं पिपृहि विश्ववारे रियन्नो धेहि सुभगे सुवीरं ॥ । । ।। अमावास्यायै स्वाहा कामाय स्वाहा ऽऽगत्यै स्वाहा ॥ 30

(अमावास्यै नमः)

31.चन्द्रमा

नवो नवो भवति जायमानोऽह्नां केतु-रुषसा मेत्यग्रे। भागं देवेभ्यो विद्धात्यायन् प्रचन्द्रमास्तिरिति दीर्घमायुः । न । । । । । । । यमादित्या अंश्रुमाप्याययन्ति यमक्षित–मक्षितयः पिबन्ति । तेन नो राजा वरुणो बृहस्पति राप्याययन्तु भुवनस्य गोपाः॥ । ॥ । चन्द्रमसे स्वाहा प्रतीदृश्यायै स्वाहा । " ॥ अहोरात्रेभ्य स्स्वाहा–ऽर्द्धमासेभ्य स्स्वाहा । ्।। ॥ मासभ्य स्स्वाहर्तुभ्य स्स्वाहा । संवँथ्सराय स्वाहा ॥ 31

(चन्द्रमसे नमः)

32. अहो रात्री

ये विरूपे समनसा सम्ँव्ययन्ती । समानं तन्तुं परिता–तनाते । विभू प्रभू अनुभू विश्वतो हुवे । ते नो नक्षत्रे हवमागमेतं ।

```
वयं देवी ब्रह्मणा सम्विदानाः । सुरत्नासो देववीतिं दधानाः ।
अहोरात्रे हिवषा वर्द्धयन्तः । अति पाप्मान-मितमुक्त्या गमेम ॥
अहे स्वाहा रात्रियै स्वाहा ।
अतिमुक्त्यै स्वाहा ॥ 32
```

(अहो रात्राभ्यां नमः)

33. उषा

प्रत्युव दृश्यायती । व्युच्छन्ती दुहिता दिवः ।

अपो मही वृणुते चक्षुषा । तमो ज्योतिष्–कृणोति सूनरी ।

उदु स्त्रियास्सचते सूर्यः । स चा उद्यन्नक्षत्र मर्चिमत् ।

तवे दुषो व्युषि सूर्यस्य च । संभक्तेन गमेमहि ॥

उषसे स्वाहा व्युष्ट्यै स्वाहा ।

व्यूष्ट्यै स्वाहा व्युच्छन्यै स्वाहा ।

व्यूष्ट्यै स्वाहा ॥ 33 (उषसे नमः)

<u> 34. नक्षत्रः</u>

35. सूर्यः

उदुत्यं जातवेदसं देवं वहन्ति केतवः । दृशे विश्वाय सूर्यं ।
चित्रं देवाना मुदगादनीकं चक्षुर् मित्रस्य वरुणस्याग्नेः ।

आऽप्रा द्यावापृथिवी अन्तरिक्ष्ण् सूर्य आत्मा जगतस्तस्थुषश्च ॥

सूर्याय स्वाहा नक्षत्रेभ्य स्स्वाहा ।

प्रतिष्ठायै स्वाहा ॥ 35 (सूर्याय नमः)

<u> ३६. अदितिः</u>

अदितिर्न उरुष्य—त्विदितिः शर्म यच्छतु । अदितिः पात्वण् हसः । — । — । — । महीमूषु मातरण् सुव्रताना—मृतस्य पत्नी मवसे हुवेम । तुविक्षत्रा-मजरन्ती मुरूची एं सुशर्माण-मदिति एं सुप्रणीतिं ॥ --- ,- ॥ - ॥ - ॥ अदित्यै स्वाहा प्रतिष्ठायै स्वाहा ॥ 36 (अदित्यै नमः)

<u> 37. विष्णुः</u>

इदं विष्णुर् विचक्रमे त्रेधा निद्धे पदं । समूहमस्य पां सुरे । प्रतिष्ठिष्णु स्तवते वीर्याय । मृगो न भीमः कुचरो गिरिष्ठाः। परयोरुषु त्रिषु विक्रमणेषु । अधिक्षियन्ति भुवनानि विश्वा ॥ विष्णवे स्वाहा यज्ञाय स्वाहा । प्रतिष्ठायै स्वाहा ॥ उत्र (विष्णवे नमः)

<u> 38. अग्निः</u>

अग्निर् मूर्धा दिवः ककुत्पतिः पृथिव्या अयं।
अपाण् रेताण्सि जिन्वति।

भुवो यज्ञस्य रजसश्च नेता यत्रा नियुद्धिः सचसे शिवाभिः।
दिवि मूर्धानं दिधषे सुवर्.षां जिह्वामग्ने चकृषे हव्यवाहं॥

(अग्नये नमः) 38

```
<u> 39. अनुमती</u>
अनुनोऽद्यानुमति य्ज्ञं देवेषु मन्यतां।
। । । । अग्निश्च हव्यवाहनो भवतां दाशुषे मयः।
। ।
अन्विदनुमते त्वं मन्यासै शंच नः कृधि।
क्रत्वे दक्षाय नो हिनु प्रण आयू ्षि तारिषः ॥
(अनुमत्यै नमः) 39
<u>४०. हव्यवाहः (अग्निः)</u>
।
हव्यवाहमभि–मातिषाहं । रक्षोहणं पृतनासु जिष्णुं ।
ज्योतिष्मन्तं दीद्यतं पुरन्धिं । अग्नि स्विष्ट कृतमा हुवेम ।
स्विष्ट मग्ने अभितत् पृणाहि । विश्वा देव पृतना अभिष्य ।
उरुन्नः पन्थां प्रदिशन् विभाहि ।
```

ज्योतिष्मद्धेह्य जरन्न आयुः ॥ **(अग्नये नमः) 40**

नक्षत्रदेवताभ्यो नमः

ओं शान्तिः शान्तिः शान्तिः